

2024

**Kecskeméti Óvoda,
Általános Iskola,
Készségfejlesztő Iskola,
Fejlesztő Nevelés-
Oktatást Végző Iskola,
Kollégium,
Egységes
Gyógypedagógiai
Módszertani Intézmény**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024

TARTALOMJEGYZÉK

1. A Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény bemutatása	6
1.1 Az intézmény székhelye:	6
1.2 Tagintézmények:	6
1.3 A munkafolyamatok megvalósulásának körülményei.....	7
1.3.1 Az intézmény önálló szervezeti egységei:.....	7
1.4 Tárgyi, környezeti feltételek.....	8
1.5 Személyi feltételek	8
2. Pedagógiai programunk elkészítésének jogszabályi háttere	9
3. Az intézmény nevelési programja	9
3.1 A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei	10
3.2 A nevelő, oktató munka céljai	10
3.3 A nevelő-oktató munka feladatai	11
3.4 A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	12
3.4.1 Terápiás eljárások	13
3.4.2 Speciális terápiák.....	13
3.5 Nevelő, oktató munka módszerei, tanulásszervezés	15
3.6 A nevelő munka során alkalmazott tanulásszervezési formák, technikák.....	17
3.6.1 A kooperatív tanulásszervezés.....	17
3.6.2 Új módszertani kísérlet a tanórán kívüli foglalkozásokon	18
3.6.3 Az autizmus specifikus oktatásra, nevelésre jellemző speciális eszközök és eljárások	18
3.6.4 A családok bevonása	20
3.6.5 Kéttanáros modell működtetése az utazó gyógypedagógusi hálózat keretén belül	20
3.7 Kompetencia alapú nevelés-oktatás	21
3.8 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	21
3.9 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	21
3.10 A tanulók teljes körű egészségfejlesztésével összefüggő feladatok	24
3.10.1 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink.....	25
3.11 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	27
3.11.1 A pedagógusok feladatai.....	29
3.11.2 Az osztályfőnök feladatai	29
3.12 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok	30
3.12.1 Tehetséggondozás.....	31

3.12.2 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel kapcsolatos pedagógiai feladatok	33
3.13 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	33
3.14 A veszélyeztetett gyermekkel kapcsolatos feladataink	34
3.15 A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos feladataink	34
3.16 A szociális hátrányok enyhítésére vonatkozó iskolai feladatok	35
3.17 A tanulóknak az intézmény döntési folyamataiban való részvétele	36
3.18 A partnerekkel való kapcsolattartás	36
3.18.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	36
3.18.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák	36
3.18.3 Az iskola kapcsolatai külső szakmai szervezetekkel	37
3.19 A tanulmányi idő alatti vizsgák szabályai	37
3.20 A felvétel és az átvétel szabályai	38
3.21 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos intézményi terv	39
4. Az intézmény helyi tanterve	39
4.1 Óvoda	39
4.1.1 Az óvodai nevelés célja	39
4.1.2 Az óvodai nevelés alapelvei	40
4.1.3 Az óvodai nevelés általános feladatai	40
4.1.4 Óvodahasználók	41
4.2 Fejlesztő nevelés-oktatás	42
4.3 Általános iskola és Készségfejlesztői iskola HELYI TANTERVE	44
4.3.1 Tanulásban akadályozottak helyi tanterve	44
4.3.2. Helyi tantervünk óraszámai – beszéd fogyatékos vagy súlyos nyelvi zavarral küzdők számára	46
4.4 A tanulásban akadályozott tanulók tanulmányi munkájának értékelési módja	48
4.4.1 Az értékelés dokumentumai	50
4.4.2 A továbbhaladás feltételei	50
4.5 Értelmileg akadályozott tanulók helyi tanterve	50
4.6 Autista gyermekek, tanulók nevelési, rehabilitációs programja, helyi tanterve	54
4.6.1 Óvodai program autizmussal élő gyermekek számára	58
4.6.2 Fejlesztő nevelés-oktatás habilitációs és rehabilitációs program súlyos és halmozottan fogyatékos autista tanulók számára	62
4.6.3 Általános iskolai helyi tantervek autista tanulók számára	63

4.6.4	Tanulásban akadályozott autista tanulók általános iskola helyi tanterve	64
4.6.5	Középsúlyos értelmi fogyatékos autista tanulók helyi tanterve	65
4.6.6	Integrációra felkészítő tanulócsoport	67
4.6.7	Készségfejlesztő iskola tanulásban akadályozott autista tanulók helyi tanterve	68
4.6.8	Autista, tanulásban akadályozott tanulók készségfejlesztő iskola helyi tantervének óraszámai	69
4.6.9	Készségfejlesztő iskola középsúlyos értelmi fogyatékos autista tanulók helyi tanterve	70
4.6.10	Értelmileg akadályozott tanulók készségfejlesztő iskolai tanterve (9-12. évfolyam)	73
5.	Kollégiumi nevelés	78
6.	Az utazó gyógypedagógusi hálózat	90
7.	A tankönyvek, a tanulmányi segédletek kiválasztásának elve	93
8.	A NAT-ban meghatározott feladatok megvalósításának részletes szabályai	94
9.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezésének módja	95
10.	A tanulók fizikai állapotfelmérésének módszerei	95
11.	A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	96
11.1	Komplex programok.....	97
12.	A KOMPLEX ALAPPROGRAM	97
12.1	ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK	97
12.2	Alapelvek:	97
12.3	Komplex Alaprogram.....	98
12.4	FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK	98
12.5	A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSságAI:	102
13.	Mellékletek	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
14.	ZÁRADÉK	110

Bevezető

A Kecskeméti EGYMI nevelőtestülete a szervezet küldetésnyilatkozatát az alábbiakban fogalmazta meg.

Mi, az intézményünkben dolgozó szakemberek, felnőttek nem megváltani akarjuk a világot, csak hisszük és valljuk, hogy a ránk bízott gyermekek iránti felelősségünk, szakmai felkészültségünkkel társulva, segítik gyermekeinket, tanulóinkat belső harmóniájuk elérésében, hogy önmagukat ismerő, önmagukban bízó, önmagukat kiteljesíteni tudó, cselekvőképes, saját útjukat megtaláló személyiségekké váljanak.

A megvalósításhoz a tervezett falakon belül és azon túl is arra törekszünk, hogy az alkalmazott nevelési – tanítási - tanulási módszerekkel olyan készségeket alakítsunk ki és fejlesszünk tovább, amelyek alapul szolgálnak ahhoz, hogy tanulóink egyenlő eséllyel létezzenek majd a nem mindig kiszámítható értékrendű felnőtt világban az életbe jobb feltételekkel érkező embertársaik mellett, és velük együttműködve adottságaik legjavát adják.

Pedagógiai Programunkat e gondolatok jegyében módosítottuk, hangsúlyt helyezve arra a körülményre, hogy gyermekeink, tanulóink túlnyomó többségben hátrányos szociokulturális háttérből érkeznek, ahol a családi nevelés nem nyújt identifikációs lehetőségeket. Munkánk során a családoknak is példaértékű nevelési, viselkedési mintát kívánunk közvetíteni. Mindezen túl, szakmai felkészültségünkkel, gyakorlati tapasztalatunkkal szeretnénk segítségünket nyújtani a Kecskeméti Tankerületi Központ többségi iskoláinak ahhoz, hogy sikeresen valósíthassák meg az integrációs terveiket.

1. A KECSKEMÉTI ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA, KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA, KOLLÉGIUM, FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁST VÉGZŐ ISKOLA, EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

A gyógypedagógiai nevelés történetének Kecskemét városában évszázados hagyománya van. 1908-tól jegyzik az önálló gyógypedagógiai ellátórendszer működését.

A Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményt, (rövid néven a Kecskeméti EGYMI) két nagy múltú gyógypedagógiai intézmény összevonásával alapította meg a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. A többcélú, közös igazgatású intézményben, a székhelyen és 2 tagintézményben (összesen 6 működési helyen) folyik a gyógypedagógiai nevelő-oktató munka.

1.1 AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE:

A Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

- 6000 Kecskemét, a Nyíri út 30.
Telephelye: 6000 Kecskemét, Forradalom utca 1.

1.2 TAGINTÉZMÉNYEK:

- Kecskeméti EGYMI Juhar Utcai Óvodája, Általános Iskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskolája és Kollégiuma (továbbiakban Kecskeméti EGYMI Juhar utcai tagintézménye, Kecskemét, Juhar utca 23.)
- Kecskeméti EGYMI Autizmus Centrum Óvodája, Általános Iskolája, Készségfejlesztő Iskolája és Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskolája (továbbiakban Kecskeméti EGYMI Autizmus Centruma)

Ügyviteli székhely:

- 6000 Kecskemét, Szalag utca 9.
Telephelyek:
 - 6000 Kecskemét, Juhar utca 23.
 - 6000 Kecskemét, Nyíri út 30.
 - 6000 Kecskemét, Tóth László sétány 2.
 - 6000 Kecskemét, Kandó Kálmán utca 14.

Minden működési helyen szakszerű ellátásban részesülnek a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók. Sérüléstípus és súlyossági fok alapján biztosított számukra:

- az óvodai nevelést,
- az általános iskolai nevelés-oktatást
- a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatást
- a fejlesztő nevelés-oktatást és
- a kollégiumi nevelést.

A Kecskeméti II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában (Kecskemét, Tóth László Sétány 2.) is működik - telephelyként nyilvántartva - három tanulócsoporth, itt autizmus spektrumzavarral diagnosztizált tanulók ellátása zajlik: egy iskola előtti integrációra felkészítő osztály, valamint két csoportban ép intellektusú illetve tanulásban akadályozott autista tanulók nevelése és oktatása.. 2023/2024-es tanévtől vettük használatba a Kandó Kálmán utcai működési helyünket, ahova 3 osztály költözött át különböző működési helyeinkről.

Ugyancsak az anyaintézménytől távol, szintén egy többségi intézmény épületében, a Kecskeméti Széchenyivárosi Arany János Általános Iskola Móra Ferenc Általános Iskolájában (Kecskemét, Forradalom utca 1. szám alatt) kerültek elhelyezésre a beszédjavító iskolai osztályok.

A Kecskeméti EGYMI keretein belül utazó gyógypedagógusi szolgáltatás is működik a Kecskeméti Tankerületi Központ többségi intézményeibe járó, integráltan tanuló sajátos nevelési igényű tanulók számára.

A nevelő-oktató munkát végző pedagógusokon kívül egyéb végzettségű szakemberek: iskolapszichológus, konduktor, gyógytestnevelő, logopédusok és pedagógiai munkát segítő alkalmazottak: gyógypedagógiai asszisztensek, iskolatitkárok, ápoló, ügyviteli- és technikai munkakörben alkalmazott munkatársak is dolgoznak a Kecskeméti EGYMI-ben. A teljes alkalmazotti létszám meghaladja a 200 főt.

Intézményünkben kizárólag sajátos nevelési igényű, tanulásban-, értelmileg akadályozott, pszichés fejlődési zavarral-, autizmus spektrum zavarral küzdő, halmozottan sérült, súlyos és halmozottan sérült gyermekeket, tanulókat nevelünk-oktatunk.

Intézményünk infrastrukturális háttere működési helyenként változó. Az egyes tagintézmények, intézményegységek alapvetően rendelkeznek a nevelő-oktató munkához nélkülözhetetlen tárgyi eszközökkel, taneszközökkel. Minden intézményegységben megfelelő számú és felszereltséggel működő egyéni- és kiscsoportos fejlesztést segítő fejlesztőszoba található.

1.3 A MUNKAFOLYAMATOK MEGVALÓSULÁSÁNAK KÖRÜLMÉNYEI

Az intézmény alapfeladatai, sajátosságai

A feladatellátás összesen **hat** különböző típusú intézményegységben folyik:

1. gyógypedagógiai óvodai csoportokban,
2. általános iskolában,
3. készségfejlesztő iskolában,
4. fejlesztő nevelés-oktatás keretében,
5. utazó gyógypedagógusi hálózaton keresztül,
6. kollégiumban történik.

1.3.1 AZ INTÉZMÉNY ÖNÁLLÓ SZERVEZETI EGYSÉGEI:

Kecskeméti EGYMI székhely:

1. általános iskola (tanulásban akadályozott tanulók ált. isk. és beszédjavító első osztályok)
2. utazós gyógypedagógusi/konduktori hálózat

Kecskeméti EGYMI Juhar Utcai Óvodája, Általános Iskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskolája és Kollégiuma:

1. óvoda
2. általános iskola (értelmileg akadályozott tanulók)
3. készségfejlesztő iskola (értelmileg akadályozott tanulók)
4. kollégium
5. fejlesztő nevelés-oktatás

Kecskeméti EGYMI Autizmus Centrum Óvodája, Általános Iskolája, Készségfejlesztő Iskolája és Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskolája

1. óvoda
2. általános iskola
3. készségfejlesztő iskola
4. fejlesztő nevelés-oktatás

1.4 TÁRGYI, KÖRNYEZETI FELTÉTELEK

- Az intézmény **székhely-épületében** tornaszoba, ebédlő, konduktori fejlesztőszoba, különböző sérülés - specifikus fejlesztéseknek helyet adó egyéni fejlesztőtermek, jól felszerelt informatika terem, illetve a terápiás fejlesztések megvalósítását biztosító helyiségek, kerámia műhely teszik lehetővé a tervezett feladatok megvalósítását. Megközelítőleg 1000 m² udvar, sportpálya áll rendelkezésre az általános iskolai szabadidős tevékenységek szervezésére. Az autizmussal élő gyermekek óvodai csoportja az udvar egy bekerített részét használhatja.
- A **Kecskeméti EGYMI Juhar utcai tagintézményében** egy épület-komplexumban valósul meg minden feladat.
- Az óvoda intézményegységben nyolc csoport működik, öltöző és mosdó kiszolgáló helyiségekkel.
- Az általános iskola nyolc tanteremmel működik, öltözők nélkül. Megfelelően felszerelt mosdó helyiségek, tornaterem, tornaszoba és tankonyha tartozik az egységhez.
- A készségfejlesztő iskolának négy tanterme, megfelelő mosdóhelyiségei, egy tankonyhája, egy kerámia műhelye és egy szövő terme van.
- A tagintézményhez tágas udvar és sportpálya tartozik. A terápiás ellátásokat két fejlesztő szobában és két mozgásteremben látjuk el.
- Az informatika terem felszereltsége megfelelő, kettő gépre vakok számára készült program is telepítésre került.
- A kollégium épületét 2009-ben pályázati forrásból újította fel a Fenntartó (Kecskeméti Tankerületi Központ).
- A Kecskeméti EGYMI Autizmus Centrumának épülettömbje több mint száz éves. Öt csoportszoba, egy egyéni fejlesztő helyiség, egy szövő-műhely, továbbá tornaszoba, ebédlő biztosítja maximum 40 fő autista tanuló számára az ellátást. 5 működési helyen, rendkívül széttagoltan működik, mely nagyban nehezíti a szakmai munkát.

1.5 SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A Kecskeméti EGYMI-ben a nevelő oktató munkát gyógypedagógusok és egyéb végzettségű pedagógusok végzik. A kötelező szakmai feladatok megvalósítását logopédusok, konduktor,

gyógytornászok, iskolapszichológus, gyógypedagógiai asszisztensek, ápoló, iskolatitkárok, technikai dolgozók támogatják. Létszámukat a jogszabályi háttér alapján biztosítja a Fenntartó.

2. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK ELKÉSZÍTÉSÉNEK JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- **2011. évi CXC.** törvény a Nemzeti Köznevelésről
- **229/2012. (VIII. 28.)** Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- **110/2012. (VI. 4.)** Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- **5/2020. (I.31.)** Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm.rendelet módosításáról
- **363/2012. (XII. 17.)** Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- **20/2012. (VIII. 31.)** EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- **15/2013. (II. 26.)** EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- **2023. évi LII.** törvény a pedagógusok új életpályájáról
- **401/2023. (VIII. 30.)** Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- **402/2023. (VIII. 30.)** Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról
-

- a kollégiumi nevelés országos alapprogramja
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
- Komplex Alapprogram

3. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

Az intézményben folyó nevelés-oktatás alapvető célja, hogy teljesítse az intézménytípussal szemben támasztott társadalmi követelményeket.

További cél együttműködni az együttnevelést folytató többségi köznevelési intézményekkel, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók szüleivel, a társadalmi befogadást segítő szervezetekkel.

3.1 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ALAPELVEI, ÉRTÉKEI

A pedagógiai munkánk során kiemelt figyelmet fordítunk az iskolai nevelési – tanítási - tanulási folyamatok hatékonyságára, a megszerzett tudás és kompetenciák alkalmazhatóságára. Tanulóink felnőtt életének sikeressége szempontjából kiemelt szerepe van a kulcskompetenciák fejlesztésének, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítésnek. Erre való tekintettel személyközpontú, tapasztalati tanulásra építő, korszerű tanulásszervezési eljárásokat, és módszereket alkalmazunk.

A szakmai munka hatékonyságának szinten tartása és erősítése céljából a nevelési programunkat folyamatosan karban tartjuk, fejlesztjük. A szülők bevonása a nevelés, oktatás folyamatába szintén elsődleges szempont intézményünkben éppúgy, mint a széles körű szakmai és szakmaközi együttműködések építése, fenntartása.

A nevelő-oktató munka során egymás elfogadására törekszünk. Folyamatosan azt közvetítjük, hogy minden embernek, közöttük a sérült személyeknek is - mentális vagy egyéb sérült állapotuktól függetlenül – ugyanolyan jogaik vannak, mint ép társaiknak. Igyekszünk segítséget nyújtani ahhoz, hogy ezt a közvélemény, a szűk és a tágabb környezetük is tudomásul vegye, elfogadja.

Az autista tanulók autizmus specifikus ellátása olyan speciális megközelítést igényel, amely az egyén aktuális szükségleteire, képességeire épít. Tartalmaznia kell azokat a specifikus módszertani elemeket, amelyek bizonyítottan hatékonyak az autizmus spektrumzavarral diagnosztizált személyek esetében függetlenül attól, hogy milyen értelmi képességekkel rendelkeznek.

Az autista gyermekek közötti nagy egyéni különbségek ellenére törekszünk homogénebb csoportok létrehozására az életkor és a képességek tükrében. Emellett a fejlesztés módszerei és tartalmi jelentősen eltérhetnek azoktól a módszerektől és tartalmaktól, amelyeket a többségi oktatási, nevelési rendszer számára a NAT és a különböző fogyatékoság-típusokra kiadott kerettantervek meghatároznak. Az autista tanulók autizmus specifikus oktatás-nevelése egyéni felmérésre, egyéni tervezésre és egyéni fejlesztésre épül. Az általános tantárgyi és specifikus pedagógiai tartalmak belső arányait a pedagógusok a tanuló egyéni szükségletei, képességei alapján határozzák meg, figyelembe véve a szülő kéréseit és a pedagógiai diagnosztikai mérések eredményeit. A tantárgyi tartalmak óraszámait a napirendi tevékenységekbe foglalva jelennek meg, ennek részleteit az egyéni fejlesztési terv tartalmazza.

3.2 A NEVELŐ, OKTATÓ MUNKA CÉLJAI

Az intézményben folyó pedagógiai munka célja, hogy olyan készségeket alakítsunk ki és fejlesszünk tovább, amelyek alapul szolgálnak ahhoz, hogy az intézményből kikerülő fiatalok

egyenlő eséllyel létezzenek majd a nem mindig kiszámítható értékrendű felnőtt világban az életbe jobb feltételekkel érkező embertársaik mellett, és velük együttműködve adottságaik legjavát adják.

Nevelőmunkánk egészét a kompetencia alapú nevelés, oktatás jellemzi. Célunk, hogy a kompetencia alapú neveléssel, oktatással a képességeket, a készségeket fejlesszük annak érdekében, hogy alkalmazásképes tudás birtokába kerüljenek növendékeink. Az Óvodai Nevelés Országos Alprogramjában, a Nemzeti Alaptantervben és az enyhén és középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermekek, tanulók számára készült kerettantervben rögzített kulcskompetenciák fejlesztésével törekszünk arra, hogy tanulóink társadalmi beilleszkedése eredményes legyen.

A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, egyéni fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.

Alapvető célkitűzéseink

- Komplex személyiségfejlesztés, differenciált, egyéni haladási tempót biztosító értelmi, erkölcsi, esztétikai és testi nevelés, oktatás.
- Az ellátott gyermekek, tanulók műveltségének megalapozása, magas színvonalú egyénre szabott készség - és képességfejlesztéssel. Kulcskompetenciák kialakítása, fejlesztése, amelyek lehetővé teszik számukra az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek elsajátítását.
- Integratív pedagógiai gyakorlat kialakítása, amely a tradicionális gyógypedagógiai módszertant ötvözi a speciális pedagógia modern elméletével.
- A módszertani kultúra folyamatos bővítése, az innovatív szakmai eljárások adaptációja.
- Az önismeret és társas kultúra fejlesztése az egészséges önértékelés, az önbizalom fejlesztése, a társas kapcsolatok megsegítése érdekében.
- Az egyes emberi értékek megismertetésére való nevelés, a másság elfogadása.
- Egészséges életmódra nevelés.
- Testi és lelki egészségre nevelés rendszeres testedzéssel, testmozgással, a káros szenvedélyek negatív hatásainak megismertetésével.
- A diákjaink képességeinek és érdeklődési körének megfelelő, végzettség vagy végzettségek megszerzésére való felkészítés annak érdekében, hogy helyt tudjanak állni a munkaerőpiac elvárásainak.
- Felkészítés a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, jogok és kötelezettségek érvényesítésére.
- Családi életre nevelés harmonikus családkép és erkölcsi normák közvetítésével, a családi konfliktusok kezelésének megsegítésével.

3.3 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI

- Kiemelt feladatunk biztosítani azokat a személyi, tárgyi, környezeti feltételeket, amelyek a:

- a tanulásban,
- az értelmileg akadályozott,
- a beszéd fogyatékos vagy
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos (mozgásszervi, érzékszervi:látási, hallási) vagy
- autizmus spektrum zavarral vagy
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) diagnosztizált vagy
- súlyos és halmozottan fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók
 - óvodai neveléséhez, általános iskolai, készségfejlesztő iskolai neveléséhez-oktatásához szükségese.
- Olyan tanulásszervezési formákat, programokat tervezni, amelyek megfelelőek a differenciáló, egyéniesített tanuláshoz.
- Élet-közeli tanulási környezet kialakítása, amelyben az informális tanulás meghatározó.
- A követelmények teljesítéséhez idő biztosítása azok számára, akiknél az évfolyamra meghatározott követelmények teljesítése akadályozott.
- Szemléltető, gyakorlatias nevelés, tanítás, a tantárgyakhoz kötődő készség-és képességfejlesztés.
- Fokozott figyelem fordítása az alapozó szakaszra (1-4. évfolyamig), ahol tanulóink tanuláshoz szükséges pszichés funkcióinak fejlesztése kiemelt fontosságú.
- Az egyéni különbségek, a másság elfogadása a kortárs csoportokban és nagyobb közösségben.
- A kulturális, szociális hátrányok folyamatos kompenzálása, a befogadás, az elfogadás erősítése a szülőkkel, a családdal közösen.
- A különböző élethelyzetekben adekváтан működő praktikus intelligencia kialakítása.
- A tervezett korrekciós, kompenzáló jellegű pedagógiai folyamat esetleges módosítása az aktuális igényeknek megfelelően.
- A tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciók fejlesztése a gyógypedagógia eszköztárában, módszereinek, terápiainak felhasználásával.
- A hatékony ismeretszerzési, tanulási technikák, módszerek elsajátíttatása nevelés.
- Kiegészítő ismeretek nyújtása az egyéni érdeklődések és képességek alapján.
- A társadalmi beilleszkedés, az önálló életvezetés folyamatos kialakításának segítése.
- Pozitív attitűd, a társas érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáinak kialakítása.
- Az egész életen át tartó tanulás eszközeinek, módszereinek megismertetése.
- Az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- A környezet megővására nevelés.

3.4 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az intézménybe a Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok szakértői javaslatával nyerhetnek felvételt a gyermekek, tanulók, a Bizottság tesz javaslatot arra, hogy melyik óvodai csoportba kerüljön a gyermek, illetve melyik iskolai évfolyamon kezdje meg tanulmányait a tanuló.

A tanulókkal való foglalkozások során minden esetben a teljes személyiséget vesszük figyelembe, az alapján határozzuk meg a módszereket, a haladási tempót, továbbá annak függvényében tervezzük a készség- és képességfejlesztő foglalkozásokat, terápiákat.

Nevelési céljainkat a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, az önmagához mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatással valósítjuk meg.

A tananyag kiválasztásában és elrendezésében figyelembe vesszük, hogy a foglalkozások, tanítási órák célja a károsodásokból eredő lemaradások fokozatos csökkentése a meglévő képességekre építve. Fontos a folyamatos ismétlés, gyakorlás a cselekvésbe ágyazott ismeretszerzés. A tantárgyak tartalmánál a hangsúly elsősorban nem a műveltségátadáson van, hanem azoknak a komplex képességeknek, készségeknek, kompetenciáknak a kialakításán, amelyek elősegítik az egyén személyiségének harmonikus fejlődését.

A nevelő, oktató munka gyakorlatában elsődleges szempont a differenciálás, ami azt jelenti, hogy minden gyermek számára a saját állapotának, képességének, komplex személyiségének megfelelő, optimális fejlesztést biztosítunk. Törekszünk egyúttal a kiemelkedő teljesítmények feltárására és fejlesztésére a tanórákon, és tanórán kívüli foglalkozásokon egyaránt.

A pedagógiai eszközök, eljárások megválasztása mindenkor összhangban van a gyógypedagógiai jelleggel, a sajátos nevelési igénnyel, de az egyéni képességekkel és a gyermekek/tanulók életkori sajátosságaival is. A nevelőtestület pedagógusai a gyermekeket, tanulókat átfogó, mindenre kiterjedő szemlélettel nevelik-oktatják.

3.4.1 TERÁPIÁS ELJÁRÁSOK

Sérülés-specifikus ellátást egyéni és kiscsoportos fejlesztésekhez kialakított fejlesztőtermekben végeznek a szakemberek. A terápiás eljárások alapját a szakértői vélemények adják.

- Logopédiai terápiát óvodás kortól készségfejlesztő iskolás korig biztosítunk.
- Sindelar fejlesztő eljárást, óvodás és iskoláskorú gyermekek rész-képességeit vizsgáló és fejlesztő terápiát biztosítanak egyes gyógypedagógusok.

További alkalmazott terápiák:

- Alapozó terápia
- Szenzoros szemléletű mozgásterápiák (TSMT, AYRES)

3.4.2 SPECIÁLIS TERÁPIÁK

Állatasszisztált terápiák

- **Kutyával asszisztált terápia**

Habilitációs, rehabilitációs órák keretében, előre elkészített fejlesztési terv alapján, kitűzött célok szerint szerveződnek a foglalkozások. A gyógypedagógussal együtt dolgozik a képzett

kutyás-terapeuta. Tanítási órákon és egyéni vagy kiscsoportos fejlesztések során alkalmazzuk a terápiát. (A kutya, mint motivációs társ van jelen. A fő hangsúly a kutya munkáján van.)

- **Só-és színterápia**

A só és színterápia általános egészségjavító hatása miatt kúraszerűen alkalmazzuk a terápiát, két hétig napi egy órában, a só szobában mozgással, énekléssel összekötött foglalkozásokat tartunk, amelyek segítik a légutak megnyílását. A terápia célja a fizikai állapotjavítás, a gyakori megbetegedések csökkentése. A kúra nem kötelező, de a terápia megkezdéséhez orvosi javaslat és szülői beleegyezés szükséges.

- **Snoezelen-terápia**

A Snoezelen szobában kétféle tartalommal zajlanak a tevékenységek. Az egyik a pihentető, lazító jellegű, a másik inkább terápiás hatású felhasználás. A gyermekek megtanulhatnak intenzíven érzékelni, kellemes ingereket felvenni, befogadni, használni. Az inger-gazdag környezet élményének felkínálása önmagában is nonverbális kommunikációs bázist nyújt, így számos területen biztosít terápiás lehetőséget. A saját test megtapasztalását, taktilis és kinezetikus ingerek biztosítását segíti elő a vízagy alkalmazása. A módszer különösen alkalmas a Snoezelen terápia tapasztalatok bővítésének differenciált fejlesztésére.

- **Mozgásterápia**

Intézményünkben alapozó és szenzoros szemléletű mozgásterápiás foglalkozásokat biztosítunk. gyermekeink, tanulóink kognitív és egyéb képességeinek a lehető legteljesebb mértékben való fejlődéséhez az egyik legfontosabb lépcső a mozgásfejlesztés. Az idegrendszer fejlődése egyre újabb és újabb mozgásformák megjelenését teszi lehetővé, ezeknek a mozgásoknak a gyakorlása pedig visszahat az idegrendszerre, elősegíti fejlődését, érési folyamatait.

- **Hidro/tangentor terápia**

A vízben rejlő közérzetjavító és egészségmegőrző, méregtelenítő vagy immunerősítő lehetőségek iránt egyre nagyobb az érdeklődés a betegek és a gyógyításban közreműködők körében egyaránt. A hidroterápia összefoglaló neve a szaunának, a forró kádfürdőnek, az ülő- és lábfürdőnek, a vízszugármasszázsoknak, a tengervíz-terápiának és az ivókúrának. A víz felhajtóereje tehermentesíti a gerincet, a végtagok ízületeit; így a gyerekeket, fiatalokat fájdalom nélkül, könnyebben tudja mozgatni az izmait. A víz alatti sugármasszázs a balneoterápia, a hidroterápia és a víz mechanikus hatásán alapuló kezelés. Ezt a kezelési eljárást speciális kádban, tangentor készülékkel végzik, amely 6 atmoszférás nyomást képes előállítani.

- **Szurdoterápia**

Speciális, szakspecifikus ellátást a hallássérült gyermekek és tanulók megsegítésekor a hallássérültek pedagógiája szakirányon végzett gyógypedagógus (szurdopedagógus) látja el. A hallássérült tanuló fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés

bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, segédeszközzel való ellátásának, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások, eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik.

A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát. A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek. A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő-oktató pedagógus számára.

- **Tiflo terápia**

A látássérülés a látószerv (a szem, a látóideg és/vagy a látásért felelős agykérgi/kéreg alatti területek) sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodóképességét, kihat személyiségének alakulására. A látássérüléshez gyakran társulhat egyéb fogyatékoság is (mozgás-, hallás- és intellektuális képességzavar, autizmus spektrumzavar stb., illetve mindezek halmozott megjelenése). A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a tanulók állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

- **Hangtál terápia**

A tálaból előhívott hang- és rezgésáramlás hatására kellemes ellazulás keletkezik, és a kezelések egyre intenzívebben segítenek megtapasztalni a gyermekeknek a lelki békét, harmóniát, végső soron energiát adva számukra a hétköznapiakra. Különösen a súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók körében használjuk terápiás céllal.

3.5 NEVELŐ, OKTATÓ MUNKA MÓDSZEREI, TANULÁSSZERVEZÉS

A nevelési/fejlesztési területek, a nevelési célok és feladatok áthatják a tervezett pedagógiai folyamatok egészét. A nevelési célok a tartalmi szabályozás különböző szintjein valósulnak

meg. Beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba.

Az alkalmazott módszer kiválasztásának szempontjai:

- az alkalmazott módszer igazodjék a gyermek, tanuló fejlettségéhez, aktuális állapotához, egyéni szükségleteihez, sérülésének típusához és fokához,
- a kiválasztott módszer illeszkedjen a gyermek, tanuló életkori sajátosságaihoz, előzetes tudásához, egyéniségéhez, személyiségéhez,
- a motiváció felkeltése és fenntartása, mert a változatos, figyelemfelkeltő módszereknek, valamint a többféle módszer alkalmazásának motiváló hatása van.

Az autista gyermekek, tanulók csoportjaiban alkalmazott módszerek:

- TEACCH program,
- tér-, idő-, fejlesztési/tanítási helyzetek-, tevékenységek strukturálása,
- speciális, egyéni motivációs rendszer kialakítása,
- pozitív viselkedésszabályozás,
- szociális-kommunikációs fejlesztés,
- alternatív és augmentatív kommunikáció
- vizuális támogatás.

• **Differenciált fejlesztés**

A differenciált fejlesztés nem csak hátránykompenzáció, az esélyegyenlőség lehetőségeinek bővítése, hanem a tehetséggondozás színteréül is szolgál intézményünkben. Terápiás szemléletű oktató-nevelő munkánk a nevelés valamennyi területére vonatkozik. Ez a gyakorlatban egyrészt kompetencia- és képességfejlesztés-elvű tananyag-kiválasztást, másrészt egyéni megközelítésű módszerkiválasztást és tanulásszervezést jelent.

• **Differenciált rétegmunka**

Tanulóink iskolába kerülésekor az egyik legfontosabb feladatunk az egyéni különbségek feltárása.(pl., érdeklődése, előzetes tudása, munkatempója, készségei stb.) A gyermekek szükségleteinek és sajátosságainak figyelembe vételével biztosítjuk a fejlesztést. A gyermekek alapos megismerése után tervezzük meg a tanítási –tanulási folyamatot és alakítjuk ki a tanulási környezetet.

• **Tananyag projektekben történő feldolgozása**

Pedagógiai munkánk egyik fontos célkitűzése, hogy fenntartsuk és tápláljuk a tanulóinkban a kíváncsiság, a képzelőerő, a rácsodálkozás, a kritikus gondolkodás és az esztétikai élményben lelt öröm képességét. Ezt a célt a projekt módszer segítségével kívánjuk elérni.

A projektek megtervezése a tanítók felkészülésének része. A projekt egy-egy fogalom köré gyűjti, rendezzi a műveltségi területek elsajátítandó anyagát. Egy tanítási év alatt 3-4 átfogó témát dolgoznak fel a csoportok.

- **Témahetek**

Adott héten az intézmény minden intézményegységében (vagy bizonyos korcsoportok) minden tagja ugyanazzal a témával foglalkozik. Bár nagy különbség van jellegében, hangulatában, de főleg szervezésében egy témanap és akár egy teljes hetet kitöltő témahét között, abban megegyeznek, hogy a munkatervben szerepel egy vagy több téma, amit a pedagógusok a hagyományostól eltérő formában dolgoznak fel, a lehető legkomplexebb módon úgy, hogy az a résztvevő gyermekeknek, tanulóknak is jó kedvet és sikerélményt adjon.

- **Antibullying program**

Nagy hangsúlyt helyezünk az iskolai bántalmazások megelőzésére, így az EGYMI tanulásban akadályozottak általános iskolájának alsó tagozatán a NyugiOvi program, a felső tagozaton pedig az ENABLE program.

- **KEVE + Program**

A programnak köszönhetően, a tanulásban akadályozott tanulók 4. évfolyam végéig játékos formában - izgalmas és valóság-hű eszközök, mesék, mondókák, feladatlapok, valamint szituációs és valós helyzetű gyakorlatok segítségével - ismerkedhetnek meg a közlekedési alapismeretekkel, elsajátíthatják a biztonságos és szabályos gyalogos közlekedést, a tömegközlekedési eszközök használatát, valamint a kerékpározási alapismereteket. 5. évfolyamtól pedig a közlekedési alapismeretek további bővítése mellett kiemelt szerepet kap az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátítása. A program célja, hogy a 8. évfolyam végére olyan közlekedési kultúra alakuljon ki a tanulóknak, mely a szabályok ismeretén túl magába foglalja a felelősségtudatot, segítőkészséget, az egymás iránt tanúsított odafigyelést, toleranciát és empátiát.

Az adott programok céljainak megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket alkalmazzuk az intézmény oktatási-nevelési munkája során.

3.6 A NEVELŐ MUNKA SORÁN ALKALMAZOTT TANULÁSSZERVEZÉSI FORMÁK, TECHNIKÁK

3.6.1 A KOOPERATÍV TANULÁSSZERVEZÉS

Elsődleges feladatunknak tekintjük, hogy a majdan sikeres élethez szükséges kompetenciákat, készségeket segítsük kialakítani (szociális tanulás tudatos irányítása). A kooperatív tanulásszervezésnek kulcsszerepe van a tanulókhöz alkalmazkodó tanítás, a differenciálás megvalósításában.

Már az alsó tagozaton megkezdődik a felkészítés, alapozás a kooperatív technikák elsajátítására. Ez a tanulási mód olyan folyamatokat indít el, gyakoroltat be, amelyeknek segítségével – majd a felső tagozaton továbbfejlesztve – sokkal mélyebben értik meg tanulóink a tananyagot.

A tanulás a tanulók (4-6 fős) kiscsoportokban végzett tevékenységén alapul, az ismeretek és az intellektuális képességek fejlesztésén túl kiemelt szerepet játszik a szociális kompetencia, azaz a tanulók szociális készségeinek és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében is. A tanulók a csoportmunka keretében közösen dolgoznak, ez együttes felelősséget jelent a csoport eredményéért, tehát nemcsak a saját, hanem a csoporttársak munkájáért is. A kooperatív tanulás, mint módszer a konstruktív tanulási elméletre épül, amely szerint az ismeretek elsajátítása mindig alkotó, konstruktív jellegű.

Hatékonyága:

- Egymást tanítják a gyerekek, így az is fejlődik, akit tanítanak és az is, aki tanít. A diákok több időt fordítanak az elvégzendő feladatra.
- A diákok csoportosan dolgoznak, a társak támogatják egymást, hogy mindannyian jó eredményt érjenek el.
- A kooperatív tanuló diákok aktívabbak, önállóbbak, nyíltabbak, s ezek a tulajdonságok mind hozzájárulnak ahhoz, hogy tanulmányaikban sikeresek lehessenek.
- Személyes felelősséget vállalnak egymásért, egymástól segítséget fogadnak el.

3.6.2 ÚJ MÓDSZERTANI KÍSÉRLET A TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOKON

Az EFOP-3.3.5-17-2017-00029 „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Kecskeméti Tankerületi Központban” c. pályázati program keretein belül kidolgozott új módszertan megjelenése a nevelő-oktató munkában.

3.6.3 AZ AUTIZMUS SPECIFIKUS OKTATÁSRA, NEVELÉSRE JELLEMZŐ SPECIÁLIS ESZKÖZÖK ÉS ELJÁRÁSOK

TEACCH-program

Autizmussal és kommunikációs nehézségekkel küzdő gyermekek kezelésének és tanításának programja. A komprehenzív program, a teljes életkori és képességprofil szerinti spektrumon kínál támogatást, módszertant autista személyek és családjaik számára. Központi alapelve a strukturált oktatás és vizuális támogatás, valamint a viselkedéses stratégiák fejlődéses megközelítésekkel való ötvözése mentén gazdag, egyénre szabott módszerek alkalmazása. Alapja, hogy az autista személyekkel és az őt körülvevő környezettel szoros együttműködésben, az emberi jogi perspektívákat elsődlegesnek tekintve alakítják szolgáltatásait.

Önálló kódos munka

Az önállóság kialakulása tanulási folyamat eredménye, melynek fontos eszköze a strukturált munkavégzés. Az úgynevezett "kódos munka" során a tanítási tartalmakat a tanuló egyéni szükségleteinek megfelelő részekre bontva gyakorolják a gyerekek. Cél az önálló feladatvégzéshez szükséges munkaviselkedés kialakítása, a munkafolyamatok alapsémáinak elsajátítása, az önálló, vagy minimális vizuális irányítással végzett munkára, önellátásra való felkészítés. Az önálló munka szolgálhatja bármely készség általánosítását, gyakorlását éppúgy, mint pl. az önálló tanulás képességének kialakítását is. Lényege, hogy a feladatokat megfelelően szervezett formában, segítő eszközökkel (alaplapon, folyamatábrák) támogatva adjuk a tanulónak.

Szociális-kommunikációs fejlesztő foglalkozás

A szociális-kommunikációs fejlesztő foglalkozás célja az autista gyermekek, tanulók szociális és kommunikációs készségeinek felmérése és fejlesztése, különösen a társakkal való interakció, a szociális figyelem, a verbális és nonverbális kommunikációs eszközök használata és megértése terén. A foglalkozások egyéni tervek alapján, tematikus fejlesztések keretében történnek. (Főbb területek: szociális közelség elfogadása, kapcsolatteremtés és szabályozás, alapvető kapcsolatteremtési készségek, énkép, éntudat fejlesztése, a kölcsönösség megértése, érzelmek felismerése, megértése, indulatok szabályozása, szabálytartás, szabálytudat, viselkedési szabályok, együttműködés stb.) Az egyik legfőbb módszerünk a szociális-kommunikáció fejlesztésére a Babzsák fejlesztő program. A Babzsák Fejlesztő Program olyan kiscsoportos, térben, időben, tartalmában és eszközeiben előre megtervezett és megszervezett szituáció, mely alkalmas lehet az autizmussal élő gyermekek, felnőttek intézményi (pl. óvodai, iskolai), illetve természetes társas helyzetekben, szükséges szociális és kommunikációs készségeinek kialakítására, fejlesztésére és gyakorlására. A tréninghelyzet átmenetet képez az egyéni és a társas fejlesztési- és élethelyzetek között.

Időstruktúra

A napirend a tanuló napi tevékenysége során várható események előre jelzésére szolgáló vizuális segítő eszköz. A tanuló szimbólumértésének megfelelően különböző típusú napirendeket használunk. (tárgyas, képes, szóképes, írott). Fontos az idő láthatóvá tétele Timer-rel és egyéb vizuális időmérő eszközökkel. A DATA program is segíti az idő strukturálását, annak átláthatóságát.

Térszervezés

Hagyományos frontális térszervezés helyett speciális térszervezésre, eszközökre és bútorokra van szükség. Fontos a különböző funkciójú terek elkülönítése, az egyéni munka és kiscsoportos szociális aktivitások feltételeinek megteremtése. A helyiségeket a speciális szükségleteknek és a fejlesztési céloknak megfelelő módon, a célok elérését leginkább szolgáló berendezési tárgyakkal, eszközökkel kell felszerelni. Mindezek biztonságot adnak a gyermekek számára és kiszámíthatóvá teszik számukra a környezetüket.

Folyamatábrák és leírások

A cselekvések folyamatát fázisokra lebontva ábrázoló vizuális támogató eszközök, melyek jelzik a gyermek számára a cselekvések elemeinek egymás után következési sorrendjét. A DATA applikációban erre is vannak lehetőségek.

Kommunikációs tárgyak, kártyák

A kommunikációjukban akadályozott, verbális kommunikációt nem vagy nem érthető módon használó gyermekek számára nyújthatnak segítséget ahhoz, hogy a környezet számára is megfelelő jelentést hordozó tárgyakkal, képekkel tudják kifejezni magukat. Az alternatív kommunikációs eszközök bevezetését nem csupán a beszéd hiánya, érthetlensége indokolhatja, de a beszédértés nehézségei is. Fontos a kommunikáció kölcsönössége, (pl. PECS módszer), a gyermek számára érthető szintű stratégiák alkalmazása, és a gyermek szintjének megfelelő eszköz használata. Igyekezni kell azokat a területeket megkeresni, ahol a gyermek is motivált a kérésre, közlésre, ennek hiányában külső megerősítők bevonása alkalmazhatók.

Napirend szervezésére szolgáló technológiák, a képcserés kommunikáció tablet-en használható formái szintén használhatóak. (pl. Niki-talk, Verbalio, DATA).

3.6.4 A CSALÁDOK BEVONÁSA

Az iskolai élet szerves részének tekintjük a családokat, hiszünk abban, hogy a gyermekek fejlődése érdekében a szülők együttműködők és felelősek. Tudatosan építjük és használjuk fel a családdal való kapcsolat előnyös hatásait. Különböző (kidolgozott) módszerekkel tartjuk fenn az intenzív kapcsolatot a szülőkkel. Ebben a munkában az intézmény más dolgozói (pl. szociális segítő, iskola titkár stb.) is segítségünkre vannak.

Folyamatosan segítséget nyújtunk SNI tanulóink szülei számára annak érdekében, hogy ők a diagnózis tényét elfogadják, feldolgozzák.

Szülők – gyermekek - nevelők délutánja elnevezéssel, hagyományörző céllal minden tanítási évben, kötetlen formában biztosítunk lehetőséget arra, hogy együtt játsszunk, beszélgessünk és mélyítsük el kapcsolatunkat.

3.6.5 KÉTTANÁROS MODELL MŰKÖDTETÉSE AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUSI HÁLÓZAT KERETÉN BELÜL

A kéttanáros modell lényege, hogy a megszokott iskolai gyakorlattól eltérően egy osztállyal egyszerre két pedagógus foglalkozik. Egyikük az osztálytanító vagy szaktanár, a másik pedig a gyógypedagógus, akinek van arra lehetősége, hogy a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek számára előírt kötelező habilitációs, rehabilitációs fejlesztések egy részét ne egyéni vagy kiscsoportos formában valósítsa meg, hanem az osztályteremben jelen lévő második tanárként. Ennek az eljárásnak az alkalmazásával az SNI tanuló a többségi tanulókkal együtt, de mégis egyéni bánásmóddal, cselekedtetéssel, ismeretek közvetítésével és megerősítésével differenciált formában fejleszhető. A gyógypedagógusnak lehetősége nyílik arra, hogy az SNI gyermeket, tanulót osztálytermi szituációban megfigyelve többletinformációkat gyűjtsön róluk.

3.7 KOMPETENCIA ALAPÚ NEVELÉS-OKTATÁS

Cél az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése, a kompetencia-alapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertan széleskörű megismerése, és megvalósítása.

További célok:

- a nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése,
- a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése,
- az esélyegyenlőség érvényesítése,
- újszerű tanulás szervezési eljárások bevezetése,
- szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása,
- a tanulók információfeldolgozási képessége fejlesztése.

Tanulásszervezési elvek, módszerek:

- a figyelemfelkeltés,
- a cselekedtetés,
- az ismeretek közvetítése és megerősítése differenciált formában, képesség szerinti kiscsoportok kialakításával,
- esetenként egyéni bánásmóddal történik (ebben a munkában kiemelt szerepet kapnak a segítő pedagógiai asszisztensek és a gyermekfelügyelők).

3.8 AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

A pedagógusok tanítási időn túl gyakorló feladatok elvégzését határozhatják meg, amelyeket a tanulók a napközis foglalkozásokon vagy otthonukban, hétvégén végezhetnek el. A feladatok elkészítését a következő tanítási órán ellenőrzik.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt,
- a tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk házi feladatot.

3.9 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Nevelő-oktató munkánkban kiemelt feladat a személyiség- és az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, a magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése különböző programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

A pedagógiai feladatainkat a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve tervezzük.

Erkölcsei nevelés

Az erkölcsi nevelés keretén belül a személyiség erkölcsi alapozását tartjuk fontosnak. Úgyszintén az életkori jellemzőkhöz illeszkedő – a spontán belátáson alapuló – szabálykövetési képesség megerősítését, az alkalmazkodás és az önérvényesítés, a felelősségvállalás képességének alapozását. A társas viselkedés, a kapcsolattartás alapvető elvárásainak tudatosítását (köszönés, megszólítás stb.) folyamatosan végezzük.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók esetében az alapsérülés miatt nem számolhatunk intuitív szociális megértésre, a helyes minták spontán követésére és rugalmas szempontváltásra (pl. más emberek szempontjainak megértésére).

Alapvető nevelési cél az énkép és önismeret fejlesztése, saját és mások érzelmeinek, nézőpontjának felismerése, megértése, a saját gondolatok és érzelmek kifejezésének tanítása. Esetükben a társadalmi együttélés szabályait explicit módon szükséges tanítani. Merev, rugalmatlan gondolkodásuk miatt a tanult szabályokhoz, erkölcsi normákhoz mérlegelés nélkül ragaszkodhatnak.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Elsődlegesen az együttélés, együttműködés szabályainak megismertetését, az emberi méltóság tiszteletben tartását tartjuk fontosnak. A demokratikus technikák gyakorlása, a véleménynyilvánítás, a döntéshozatal osztálytermi és iskolai keretek között zajlik. A tanulói jogok és kötelességek arányainak tudatosítása minden nevelő feladata

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók elsősorban saját, közvetlen élményeiken keresztül, esetleg speciális érdeklődési körüknek megfelelően ismerhetik meg nemzeti kultúránk értékeit. Ezen a területen rendkívül nagy egyéni különbségekre számíthatunk.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Törekszünk az előítélet-mentes, reális önismeret kialakulására, az egymáshoz való alkalmazkodóképesség, együttműködési készség, elfogadás megalapozására. A gyakran előforduló konfliktusok kezelése is minta lehet tanulóink számára a helyes magatartási normák kialakulásához.

Hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, szociális normáknak direkt tanítása, mivel azok intuitív megértésére, spontán elsajátítására korlátozottan számíthatunk. A sikerélményeket biztosító, a gyermek érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában.

A családi életre nevelés

A család fogalma, a családmodell jellemzőinek megbeszélése, történetek, élmények, családi események feldolgozása; a családon belüli kapcsolatok, egymás segítése, a felelősségvállalás tudatosítása; a szociális érzékenység, a felelősségvállalás fejlesztése, az együtt-érző, segítőkész magatartás erősítése kapcsán készítjük fel tanulóinkat ebben a témakörben.

A család szerepe az autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló esetében is kiemelkedő jelentőségű. Az iskola alapvető feladata, hogy segítse az érintett családokat az autizmus-specifikus célok kitűzésében és megfelelő nevelési stratégiák alkalmazásában, mivel a

hagyományos módszerek többsége nem válik be az érintett gyermekek esetében.

A nevelési-oktatási intézmény és a család szoros együttműködésével érhető el és terjeszthetők ki az egyéni fejlesztési tervben megfogalmazott célok, különös tekintettel a szociális-kommunikációs készségek általánosítására, valamint a rugalmasabb viselkedés és gondolkodás fejlesztésére.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A szűkebb és tágabb környezet megfigyelése, a következtetések levonása, a természeti környezet ápolása, gondozása segítik a személyiségfejlesztést. A mindennapi tevékenységekben környezetkímélő, takarékos gazdálkodásra neveljük tanulóinkat. A környezet célzott megfigyelése, felfedezése a pedagógus aktív közreműködése nélkül elképzelhetetlen. A fejlesztés e területen is a közvetlen, mindennapi étellel kapcsolatos tapasztalatokon alapul. Elsődleges a helyes szokásrend kialakítása.

Pályaorientáció

Felelősséget érzünk azért, hogy tanulóink az általuk választott pálya követelményeinek és elvárásainak megfeleljenek.

Kiemelt feladatok a továbbtanulással, pályaválasztással kapcsolatban:

- az önismeret, a reális énkép kialakulásának segítése,
- szoros együttműködés a szülőkkel,
- pedagógus – tanuló - szülő együttgondolkodása a továbbtanulással kapcsolatos tervekről
- kapcsolattartás középfokú intézményekkel.

Legfőbb célunk az, hogy tanulóink tisztában legyenek a képességeikhez igazodó és a számukra elsajátítható szakmákkal, munkavállalási lehetőségeikkel.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók esetében az önállóság megalapozása már a fejlesztés kezdetétől jelen van, mivel számos alapfeltétele hiányozhat, többek között a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság tolerálásának és kezelésének képessége. Az elérhető felnőttkori önállóság nagy egyéni eltéréseket mutat. A pályaorientáció során a munkaképességek mellett a szociális-kommunikációs fejlettséget és a munkaviselkedés színvonalát is figyelembe kell venni. Fontos, hogy a pályaorientáció során építsünk a tanuló speciális érdeklődési körére, erősségeire.

Médiatudatosságra nevelés

Törekszünk arra, hogy tanulóink képesek legyenek a valóság és a „*virtuális világ*” közötti különbség megkülönböztetésére. Intézményünk egyes tanulóit különösen veszélyeztetettek lehetnek a különböző médiumok által közvetített tartalmak meg nem értése, félreértése tekintetében és fokozott a függőségek kialakulásának veszélye is. Ugyanakkor a különböző médiumok lehetővé teszik az élő nyelvtől és szociális közvetítéstől független tanulást és kapcsolatteremtést, valamint olyan multimédiás tananyagok kialakítását, mely lelassítja és hozzáférhetővé teszi a szociális interakciókat, nagyban hozzájárulva a fejlődési zavar következményeinek enyhítéséhez.

Feladatok és tevékenységek

- Megfelelő önismeret és önfejlesztés kiformalása komplex személyiségfejlesztés bevezetése a tanórai foglalkozásokon.
- Reális önértékelésre nevelés, erősségek és gyengeségek ismerete pozitív változások, eredmények közös megbeszélése.
- Felkészítés az emberi kapcsolatok, értékek világában való eligazodáshoz.
- Emberismeret megalapozása, kapcsolatfejlesztés, kommunikációfejlesztő gyakorlatok, játékok, szerepjátékok, dráma, konfliktus-oldási gyakorlatok.
- A lelki egészség karbantartását és megőrzését segítő értékrend megalapozása.
- Probléma helyzetek megoldás, hétköznapi történetek, irodalmi szemelvények értelmezése.
- Szituációs szerepjátékok.
- Egészségmegőrző szokások kialakítása.
- Veszélyhelyzetek és kockázati tényezők felismertetése, a kritikai gondolkodás és mérlegelés fejlesztése.
- Illemszabályok megismertetése és gyakorlása, mintanyújtás, megerősítési és viselkedésmódosítási technikák.

A személyiségfejlesztés színterei és eszközei:

- tanítási órák,
- tanórán kívüli foglalkozások,
- szabadidős programok, rendezvények.

3.10 A TANULÓK TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítésére.

Hangsúlyt fektetünk a gyermekek, tanulók mozgásigényének kielégítésére, valamint arra, hogy a gyermekek testi fejlettsége életkoruknak megfelelően fejlődjön.

Sajnos intézményünk két tagintézményében nincs tornaterem. A rendelkezésre álló tornaszobákban, mozgásfejlesztő termekben tartjuk a testnevelési órákat, illetve jó idő esetén a sportudvarokon, amellyel mindhárom tagintézmény rendelkezik.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat komplex módon tervezzük és valósítjuk meg. Sajnos magas számban járnak intézményünkbe hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók, akikre fokozott figyelmet fordítunk annak érdekében, hogy mindig időben tudjunk segítséget nyújtani. A felső tagozatos évfolyamokon az intézmény védőnője minden tanévben életvezetéssel, felvilágosítással kapcsolatos előadásokat tart a közösségi nevelés óra keretében.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokban közreműködők:

- pedagógusok
- gyógypedagógiai asszisztensek
- testnevelő tanárok
- gyógytestnevelő, mozgásfejlesztő
- iskolapszichológus

- iskolaorvos
- intézmény védőnője

Intézményünk minden munkatársának felelőssége a gyermekek, tanulók egészséges életmódra nevelése. Kiemelten fontos az osztályfőnökök, napközis nevelők szerepe, együttműködése azért, hogy a tanítási órákra és a szabadidős tevékenységekre tervezett egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek összehangoltan valósuljanak meg.

3.10.1 A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATAINK

Az intézményünkben folyó egészségfejlesztés komplex folyamatát változatos színtereken, hatékony és korszerű módszerekkel valósítjuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy az egészség, mint érték a tanítási órákon belül és azon kívül a szabadidős programokon is hangsúlyos szerepet kapjon. Egészségnevelési, egészségfejlesztési munkánk célja, hogy hozzájáruljon a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez, életmódjuk, szokásaik kialakításához. Kiemelt feladatunk, hogy tanulóink újszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat. Az intézményünkbe járó gyermekek és tanulók az életkoruknak, a csoport és osztályfokuknak megfelelő tartalmakkal – a foglalkozásokon, a tanórai és a tanórán kívüli időszakban – foglalkoznak az egészség megőrzésével kapcsolatos ismeretekkel.

Az egészségfejlesztő tevékenységünk megvalósítása érdekében együttműködő szakemberek, partnerek:

- az intézmény vezetősége
- pedagógusok
- pedagógiai munkát segítő munkatársak
- szülők
- iskolaorvos
- védőnő
- segítő civil szervezetek

Mindennapos testnevelés, mozgás

Intézményünkben a testnevelés, a gyógytestnevelés, a különböző mozgásterápiák, mind fontos szerepet töltenek be a prevenció területén. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítását a Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Egészséges táplálkozás

Törekszünk arra, hogy a gyermekek, tanulók megkapják az igényeiknek megfelelő gondozást. Elősegítjük növendékeink egészséges fejlődését, hangsúlyozzuk az egészséges táplálkozási szokások fontosságát. Figyelembe vesszük a betegségből származó egyéni, táplálkozási igényeket. (lisztérzékenység, allergia, cukorbetegség, stb.). Kulturált étkezési- és elemi higiéniai szokások igényének kialakítására törekszünk.

Testi – lelki egészségfejlesztés, viselkedési függőségek elkerülése

Hangsúlyt helyezünk a gyermekek, tanulók komplex egészségfejlesztésére, ennek érdekében fontosnak tartjuk az önismeret fejlesztését, az érzelmi nevelést, az egészséges életvezetést. Felhívjuk figyelmüket a káros, veszélyeztető tényezőkre, a szenvedélybetegségek közül különösen a dohányzás, az alkohol, a gyógyszerek, a kábítószer-fogyasztás egészségre gyakorolt káros hatásaira. Az egészségnevelés tartalma:

Betegségek elkerülése

- baleset-megelőzés
- elsősegélynyújtás
- közlekedési kultúra és biztonság
- testi higiénia – öltözködés
- életrend (napi, heti)
- mozgáskultúra

Tárgyi környezettel való együttélés

- betegséget okozó biológiai és környezeti tényezők
- kulturált és esztétikus környezet kialakítása, védelme
- környezetkímélő magatartás

Lelki egészség megóvása

- mentálhigiénés csoportos foglalkozások szervezése
- esetmegbeszélések
- probléma megoldó stratégiák kialakítása

Családi életre, szülővé nevelés

- nemi szerepek, barátság, partnerkapcsolatok
- a család funkciója, jelentősége
- születéstől a felnőttkorig
- érzések - érzelmek – értékek
- családtervezés
- terhesség, szülés, csecsemőgondozás

Testápolás

A személyi higiénia iránti tartós igény kialakítása, valamint a környezet tisztaságára és védelmére irányuló szoktatás.

Elvárások tanulóinkkal szemben:

- Sajátítsák el az alapvető tisztálkodási szokásokat!(test, haj, köröm, száj).
- Az elvárásoknak megfelelően, tisztán és gondozottan öltözködjének.
- Mossanak kezet étkezés, valamint WC-használat előtt és után.
- Tartsanak rendet szűkebb és tágabb környezetükben.

Táplálkozás

- Az étkezés higiénijának, kultúrájának és társas jellegének fejlesztése.

- A káros táplálkozási szokásokra való figyelemfelhívás és következményeinek tudatosítása. (pl. kóla, ill. cukros üdítők, chips fogyasztása).
- Korcsoportok és népcsoportok eltérő táplálkozási szokásai, sajátosságai (osztályfőnöki órán beszélgetés, anyaggyűjtés).

Szexuális nevelés

A szexuális nevelés akkor lehet hatékony, ha párosul az érzelmi és erkölcsi neveléssel, ezért építünk a kölcsönös felelősségvállalás fogalmának elmélyítésére.

- A nemek közötti különbségek tudatosítása, férfi és nő egyenrangúságának elfogadtatása, az egymás iránt érzett felelősségre és tiszteletre koncentrálni.
- A szexualitás biológiai tényezőinek megismertetése az életkori sajátosságoknak megfelelő szemléltető filmek, szakkönyvek és segédanyagok felhasználásával.
- A korai nemi élet és szexuális aktus nemkívánatos következményeinek (terhesség, szexuális úton terjedő betegségek) megismertetése az iskolai védőnő bevonásával.

Szociális tényezők

Az egészséges élethez szükséges szociális feltételek biztosítása (a rászorulókat, a hátrányos, - és veszélyeztetett helyzetben lévő emberek segítése) A függőséghez vezető szokások megelőzése.

- A függőséghez vezető helytelen cselekedetek felismertetése (szexuálisbetegségek), az élvezeti szerek (drog, alkohol, dohányzás) elutasítására nevelés.

Tanórán kívüli lehetőségek

Az egészségnevelés szempontjából rendkívül fontos a szabadidős tevékenység, ahol a többirányú pedagógiai módszerek korlátlan alkalmazására nyílik mód:

- szakkörökön,
- tanulmányi kirándulások alkalmával,
- nyári táborozás,
- témanap, témahét és egyéb projektek szervezésekor.

3.11 KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösségfejlesztés kiemelt nevelési feladatunk, hiszen a az intézményünkbe járó gyermekek, tanulók valamilyen közösség tagjai.. Fontos, hogy minél korábban kialakuljon a közösségért érzett felelősség tudata, és az érzés, hogy a közösségért tudnak tenni valamit. Fontos, hogy tanulóink érezzék, hogy a közösség tagjaként tudnak segíteni nehezebb körülmények között élő társaiknak.

Mind a közösségfejlesztés, mind a személyiségfejlesztés sikerének alapja a nevelőtestület céltudatossága, következetessége.

A közösségfejlesztés feladatai az iskola értékközvetítő tevékenységének a lényegét jelentik, amelyek minden pedagógus számára feladatot jelölnek ki tanórákon és tanórán kívüli tevékenységekben egyaránt.

Az iskolai szervezet hatékony működése jó és kölcsönös bizalmon, elfogadáson és tiszteleten alapuló kapcsolatot tételez fel az iskola szereplői:

- a diákok
- a pedagógusok és
- a szülők között.

A szülők iskolához fűződő kapcsolatában a legfontosabb elem a bizalom, ennek elérése érdekében is a szülőknek joguk van minden olyan, a gyermeküket érintő információhoz, amely gyermekük személyiségfejlődésével, iskolai előmenetelével kapcsolatos.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

A tanulók közösségében:

- társas készségek kialakítása
- szabályok kialakítása, pl. házirend megismertetése
- szokások kialakítása - az alsó tagozaton mintakövetéssel
- szokások gyakorlása
- a közösségben való együttműködéshez szükséges tulajdonságok kialakítása
- kedvesség, figyelem, tapintat, empátia, segítőkészség a mindennapokban
- a harmonikus együttműködésre való képesség kialakítása, konfliktustűrés és kezelés
- jogok és kötelességek megismertetése
- adekvát kommunikációs formák tanítása, használata a mindennapjaikban
- tiszteletadás

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

- beilleszkedési problémák kezelése, segítése
- tehetséget, képességet kibontakoztató tevékenységek tanórán kívüli és tanórai képességfejlesztő feladatokkal
- tanulóink önismeretének segítése, a jó tulajdonságaik kiemelésével
- egyének helye a közösségben
- az osztály történetének építése
- élményt adó osztályszintű programok szervezése

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- az iskolai közösség egészének erősítésére
- hagyományaink ápolása
- nemzeti és családi ünnepek, ballagás, tanévnyitó, tanévzáró közös megünneplése

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- tanulmányi kirándulások
- nyári táborok
- területi versenyeken való részvétel
- kulturális és sportrendezvényeken való szereplés
- múzeumlátogatás
- könyvtári foglalkozások
- színházlátogatás

A felnőtt közösség építése

- tantestületi tapasztalatcsere látogatások
- felnőtt farsang (igény szerint)
- tanévzáró rendezvények
- egyéb évközi közös programok
- szakmai hagyományok: bemutató órák belső továbbképzések keretében nyílt napok
- csapatépítő nap megrendezése a tanév végén

A szülői közösség építése

- hagyományok ápolása
- szülők, nevelők, tanulók napja
- iskolai ünnepek (tanévnitó, tanévzáró)
- közös programok (farsang, kirándulás, eszmegbeszélés)

3.11.1 A PEDAGÓGUSOK FELADATAI

A pedagógusok feladatainak pontos meghatározását a személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- az óvodai foglalkozás/tanóra / a napközis foglalkozásra való felkészülés,
- az óvodai foglalkozás/tanítási óra / foglalkozás vezetése,
- a tanulói teljesítmények értékelése,
- rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások, terápiás eljárások, fejlesztő programok tervezése, megvalósítása
- a pedagógiai tevékenységhez kapcsolódó ügyviteli tevékenység elvégzése,
- a szülők folyamatos és rendszeres informálása a gyermek, tanuló teljesítményéről,
- az intézmény éves munkatervben szereplő rendezvényeken való részvétel, a nevelőtestületi- és munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken való részvétel,
- a tantestületi továbbképzéseken való részvétel,
- az intézményi alapidokumentumok felülvizsgálatában, készítésében való közreműködés,
- az intézmény kulturális és sportéletének, a szabadidő hasznos eltöltésének szervezésében való részvétel,
- a gyermekek, tanulók felügyeletének ellátása (óráközi szünetek) / napközi ügyelet
- a hátrányos helyzetű tanulók képességfejlesztése
- a tanuló és gyermekbalesetek megelőzésével, a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok végrehajtásában való részvétel,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása / szülői értekezleteken való részvétel,
- tanulmányi kirándulások, óvodai/iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- nevelés nélküli/tanítás nélküli munkanapon a főigazgató, /tagintézmény-igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- a csoportszobák/osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása,
- a Házirend előírásainak betartatása, illetve a betartásra szoktatás,
- az iskola rendjének, a tanulókat veszélyeztető helyzetek elkerülése, elhárítása,
- az épület, (udvar) berendezésének, tisztaságának óvása,
- együttműködés a kollégákkal, a nevelőtestülettel.

3.11.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

- Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoporthoz. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk fejlesztése.
- Az osztály közösségi életének szervezése
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi

- Személyiség- és közösségfejlesztő munkáját, az iskola pedagógiai programjában foglalt alapértékek osztályban való elfogadtatása érdekében végzi:
- Törekszik tanulók személyiségének, családi és szociális körülményeinek alapos megismerésére, a szülők iskolával szembeni elvárásainak megismerésére.
- Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, a tanítási óráin kívüli foglalkozásait
- Gondot fordít arra, hogy osztálya tanulói ériék el a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben osztályfőnöki órát tart.
- Felelős megbízásával és munkájának ellenőrzésével biztosítja az osztályterem rendjének, tisztaságának, berendezési tárgyainak megőrzését.
- Felkészíti osztályát az intézmény hagyományos rendezvényeire, ünnepségeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait oly módon, hogy így megismertesse tanítványaival a kulturált szórakozás és művelődés változatos formáit, kifejlessze bennük a szabadidő tartalmas kialakításának igényét.
- Szakmai kapcsolatokat ápol, team munkafolyamatokba bekapcsolódik.
- Együttműködik az osztályba betanító pedagógusokkal, logopédussal, napközis nevelővel, a szakmai munkaközösséggel, a pszichológussal.
- Megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét.

3.12 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Intézményünkben minden gyermek, tanuló kiemelt figyelmet igényel. A velük történő valamennyi foglalkozást sajátos pedagógiai (az óvoda/iskola jellegéből adódóan gyógypedagógiai) eszközökkel, módszerekkel végezzük.

Intézményünkben megkülönböztetett figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, tanulókra, akiknek esélye lehet a többségi iskolába visszajutni, tehát *az integráció megvalósítható*.

Célunk a nevelés, oktatás folyamatában:

- az ismeretszerzés formájában egyre több ismeret átadása,
- alkotóképesség kifejlesztése (amikor a gyermek tudását, érzésvilágát önállóan, különböző tevékenységi formákban nyilvánítja meg).

Tanulóink esetében az önmagukhoz viszonyított fejlődés értékelése szükséges, mely biztató, fejlesztő irányú, és a pozitívumokat hangsúlyozza. Követelményeink, az elvárások személyre szabottak. Egyéni, csoport- és iskolai szinten változatos pedagógiai-pszichológiai módszerekkel, programokkal segítjük tanulóinkat, melyek lehetőséget teremtenek a gyermekek számára az önkifejezésre, értékeik kibontakoztatására, a tehetség felkarolására, a kreatív képességek fejlesztésére, sikerélmény szerzésére. A beilleszkedési, magatartási zavarok leküzdésében a szülő és az iskola azonos szemlélete, közös törekvései és szoros együttműködése vezetnek sikerre.

Amennyiben egy adott probléma meghaladja a gyógypedagógiai kompetenciát, szükség és egyéni indokoltság szerint együttműködünk más szakterület szakembereivel:

- pszichológussal,
- neurológus és pszichiáter szakorvossal,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- országos hatáskörű szakértői bizottságokkal
- a Területi Gyermekvédelmi Szolgálattal,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal

- az NNGYK-val

Konkrét tevékenységeink:

- magatartászavarok megfigyelése, diagnosztizálása, elemzése;
- alapvető viselkedési szabályok megismertetése, kialakítása,
- társas viselkedés szabályainak megismertetése és alkalmazása,
- önismeret, önfegyelem kialakítása.

Az óvodás gyermekek, az általános- és készségfejlesztő iskolai tanulók számára az egyes intézménytípusok közötti átmenet támogatására egyéni fejlesztési- és egyéni átvezetési terveket, továbbá portfóliót készítünk, amely elősegíti az óvodából az általános iskolába, az általános iskolából a középfokú iskolába, illetve a középfokú iskolából a munka világába történő beilleszkedést.

3.12.1 TEHETSÉGGONDOZÁS

A tehetséggondozás első lépése a gyermekek, tanulók alapos megismerése, a tehetségek feltérképezése. Feladatunk, hogy a gyermekek, tanulók felismert tehetségével összefüggő más képességeket is fejlesszük, teljes személyiségének kibontakoztatására törekszünk.

A tanórai differenciált nevelő, oktató munka mellett a különböző szabadidős tevékenységek során segítjük a tehetségek kibontakoztatását.

Ezt a folyamatot segíti a szakemberek, a szülők együttműködése.

A tehetséggondozás színterei:

- differenciált foglalkozások,
- tehetséggondozó programok, szakkörök,
- felkészítés különböző (művészeti, sport, tanulmányi) versenyekre, (Ki mit tud-ra).

A tehetségfejlesztés lehetőségeit intézményünk minden egységében: óvodában, iskolában, készségfejlesztő iskolában és kollégiumban is kihasználjuk.

A tehetséggondozás célja:

Az egyes területeken nyújtott kiemelkedő képesség, készség további fejlesztése.

Tehetséggondozási területek:

- tanórákon történő differenciált foglalkozások,
- tanórán kívüli lehetőségek,
- szabadidős tevékenységek (program, verseny, rendezvény stb.)
- iskolánk egyéni, kiscsoportos foglalkozásokat szervez különböző kézműves, tánc, hangszeres zene, ének, sporttevékenységi körökben stb.

Tanulóink kiállításokon, ünnepélyeken, alapítványi rendezvényeken és sportversenyeken bizonyíthatják tehetségüket, felkészültségüket. A kötelező tanítási órák kiegészülnek azokkal a nem kötelező (választható) tanórák csoportjaival, amelyeket a szülők, a tanulók igényei és a jelentkezések alapján szervezünk. A tervezésnél figyelembe vesszük szakmai hagyományainkat, valamint a pedagógusok szakirányú továbbképzésen megszerzett ismereteit. A fejlesztő csoportok száma a gyermekek, tanulók különleges gondozási igénye szerint szerveződik, ezért tanév közben is változhat.

Vizuális nevelés

Az értelmileg sérült tanulók esetében a kézügyesség mellett fontos feladat a finom-motorikum fejlesztése, ami feltétele az írás elsajátításának. Ezért jó, ha minél több időt töltenek manuális tevékenységgel.

Cél: a tehetséggondozás mellett a tanulók vizuális megismerésének rehabilitációja, gondolkodási műveletek (analízis - szintézis, absztrakció, általánosítás stb.) és a megismerési módszerek (megfigyelés, összehasonlítás, csoportosítás téri tájékozódás, alak, szín, forma felismerése, alkalmazása) korrigálása és fejlesztése. A mindennapi tevékenységekhez szükséges kreativitás megalapozása, fejlesztése. Az önmegvalósításhoz, önkifejezéshez szükséges kreatív környezet kialakításával segíteni a divergens gondolkodás alakulását.

A program megvalósítása lehetőséget ad ahhoz, hogy az e tevékenységformában tehetséges gyermekeket olyan sikerekhez juttassuk, amely meghatározza személyiségük alakulását, felnőtté válásuk folyamatát. Tanulóink többségének azonban a vizuális valóság megismerése külön nehézséget jelent. Mindezek kialakításához nagyon fontos a tantárgyi integráció alkalmazása az alap tantárgyak tanításánál is.

Kerámia és agyagművesség

A természetes anyag megművelési formáinak megtanítása mellett a régi használati és dísz tárgyak megismerése, újak létrehozása, alkotása a szakkörre járó diákjaink feladata. Mindeközben fejlődik kézügyességük, kreativitásuk, az alkotó tevékenységeken keresztül a képzeletük, fantáziájuk, finommotoros képességük, és a téri dimenziók fejlesztésével az önmegvalósítás folyamatát eredményezi.

Sportszakkör

Az iskolai testnevelés óra hatékony kiegészítője a sportfoglalkozás, illetve a szakköri tevékenység. A jobb mozgáskultúrával rendelkező gyermekekre jellemző a sportok iránti fokozottabb érdeklődés. A szakköri tevékenység célja, feladatai között említést érdemel a mozgásműveltség fejlesztése, az atlétikai alapt technikák elsajátítása, álló- és motorikus képességek fejlesztése, a személyiség fejlődésének pozitív megerősítése (kudarccsökkentés és monotónia tűrés, sikervágy), sportjátékok, labdajátékok megismerése, valamint a tanulók felkészítése a helyi, városi, megyei és országos sportversenyekre. Iskolánkban az alábbi sportágak működnek:

1. atlétika
2. futball
3. asztalitenisz
4. tollaslabda

Énekkar

Az énekkari munka lehetőséget ad arra, hogy tanulóink, – egymás zenei kultúráját is megismerve - örömet adó, kreatív tevékenységet folytassanak.

Céljaink, többek között: az érzelmi élet, a személyiség harmóniájának megteremtése, feszültségmentes, oldott kommunikáció, az éneklési kultúra kialakítása, az önkifejezésre, önmegvalósításra, játékosagra való ösztönzés, kórusművek, kánonok, komolyzenei darabok, népdalfeldolgozások megismerése, iskolai ünnepélyekre,

városi, megyei rendezvényekre való felkészülés. Lehetőség szerint karaoke készülék használatával a zenei hallás és intonáció fejlesztése.

Hangszeroktatás

A hangszeroktatás célja, a kulturált zeneértő emberré nevelés – személyiségfejlesztés. Tanulóink finommotorikai, figyelmi képességeit erősíti a foglalkozások folyamán. Nagyban fejleszti a koncentrációs készséget, szerialitást, zenei hallást, ritmusérzékenységet, improvizációs készséget. A szociális készségeken belül elősegíti, fejleszti az összetartozást az együttzenélés örömeivel, a népi hagyományok őrzését, továbbvitelét. Segíti az egymásra figyelmet, önkifejezést, toleranciát emocionális, empátikus képességeket kialakítani, fejleszteni:

- furulyaoktatás szakköri keretben,
- citeraoktatás szakköri formában.

3.12.2 A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI ÉS TANULÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Cél:

A beilleszkedési és magatartási problémák háttérében húzódó, a közvetlen és közvetett környezetben rejlő okok feltárásával, minél korábbi beavatkozással elérni, hogy a pszichés zavarok kialakulásának esélye csökkenjen, illetve tanulóink együttműködjenek azok leküzdésében.

Feladatok

- A gyermekek, tanulók viselkedésének tudatos megfigyelése.
- Az érintettek részvételével esetmegbeszélés a megoldási javaslatok kidolgozása céljából.
- Szoros kapcsolattartás az iskolapszichológussal, iskolaorvossal, védőnővel, más szakemberekkel, szülőkkel.
- Egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése, egyéni bánásmód, személyre szabott, nevelő szándékú feladatok adása.
- Következetesség érvényesítése a tanulók egész napjának szervezésében (a szabályok be nem tartása esetén is).
- Öszinte és bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása a tanuló és az osztályfőnök között.
- A szabadidő hasznos eltöltésére különféle programok kínálata.
- Tájékoztató előadások a fiatalok káros szenvedélyeiről (orvosi, rendőrségi szakemberek, civil szervezetek bevonásával).

3.13 A TANULÁSI KUDARCNAL KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

A sajátos nevelési igényű tanulók adottságai között sok a nevelés szempontjából kedvezőtlen elem. Ennek okán az átlagos nevelés náluk nem hoz kellő eredményt, csak a szükséglethez igazított gyógypedagógiai megsegítés, amely figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a módosult pszichés funkciókat.

A foglalkozásokat az alábbi pedagógiai elvek alapján szervezzük: Minden gyermek egyéni képességeihez mérten a lehető legnagyobb önállóság elérése a cél.

- Ehhez határozzuk meg a célokat, a fejlesztési tartalmakat és eljárásokat, igazítjuk az iskola belső életét, szerkezetét, a kiegészítő szolgáltatásokat.
- Az egyéniesített nevelés - differenciált tartalmakban, módszerekben, terápiás eljárásokban - a tanórákon kiscsoportos foglalkozásokon az egyéni fejlesztő és rehabilitációs órákon valósul meg, egyéni fejlesztési tervek alapján.
- Az egészségügyi okból történő hiányzások után a lemaradások csökkentése és felzárkóztatásra figyelmet fordítunk.
- Az elmaradás területén gyakorlattal rendelkező szakember (pl: szomatopedagógus, pszichopedagógus, logopédus, mozgásfejlesztő, tiflopedagógus, szurdopedagógus, konduktor) segít a felzárkózásban.

3.14 A VESZÉLYEZTETETT GYERMEKKEL KAPCSOLATOS FELADATAINK

- A veszélyeztetett tanulók felmérése az osztályfőnökök közreműködésével: nyilvántartásba vétel, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, ez alapján javaslatétel a további teendőkre; egyeztetés a gyermekjóléti központtal, a családgondozókkal.
- A veszélyeztetett gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, adott esetben javaslatétel a változtatásra.
- Drog- és bűnmegelőzési programok propagálása, szervezése.
- A veszélyeztetett gyermekek számára hasznos szünidei elfoglaltság biztosítása.
- Tanácsadás tanulóknak, szülőknek, pedagógusoknak.
- Fegyelmi eljárásokon való részvétel.
- Szociális ellátások számbavétele.

3.15 A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKKEL, TANULÓKKAL KAPCSOLATOS FELADATAINK

- A HH és HHH gyermekek, tanulók felmérése a hatályos jogszabályi háttér alapján.
- Adatszolgáltatás a fenntartó és a működtető számára a HH és HHH gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatosan.
- A hátrányos helyzet típusának mérlegelése, ez alapján javaslatétel a további teendőkre.
- A HH és HHH gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, adott esetben javaslatétel a változtatásra.
- A HH és HHH gyermekek számára hasznos szünidei elfoglaltság biztosítása (kirándulások, táborok szervezése).
- Komplex Alapprogram bevezetése, a napköziben minél hosszabb idő eltöltése a program keretei között
- A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, intézkedések a HH és HHH tanulók esetén.
- Tanácsadás tanulóknak, szülőknek.

3.16 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉRE VONATKOZÓ ISKOLAI FELADATOK

Az iskola több tevékenységi és szervezeti formát működtet, amely a tanulók helyzetéből, családi hátteréből adódó szociális hátrányok enyhítését szolgálják. A szociális hátrányok magatartási és beilleszkedési zavarok enyhítésének rendszere intézményünkben a következők szerint történik:

- a szociális hátrányok feltérképezése személyiségi jogokat nem sértő adatok bekérése,
- a problémák feltárása és a stratégiák kidolgozása az egyéni megsegítésre,
- szükség szerint a családok meglátogatása, szakember segítségének kérése,
- a tanítási napokon a tanítás kezdete előtt ügyelet szervezése programok biztosítása a dolgozó szülők, valamint a szociálisan hátrányos családi környezetben élő tanulók számára,
- iskolai szünetekben igény szerint ügyelet és program biztosítása a dolgozó szülők gyermekei számára,
- délutáni foglalkozások biztosítása az 1-4. évfolyamon valamennyi tanuló részére,
- igény és szükséglet szerint délutáni foglalkozás szervezése 5-8. évfolyamon,
- szabadidős tevékenységek során képességfejlesztő programok szervezése a kulturális hátrányok enyhítésére,
- lehetőséget biztosítunk a tehetségesebb tanulók differenciált fejlesztésére, felzárkóztatására,
- sportkör működtetése az állóképesség javítása érdekében, s a tehetséges tanulók eredményességének elősegítése,
- tájékoztató, felvilágosító programok kidolgozása a káros szerekkel kapcsolatosan, a tartalmak beépítése az osztályfőnöki órákba és az egészségnevelésbe,
- hatékony ifjúságvédelmi tevékenység,
- felvilágosító munka a szülők részére: különböző támogatási lehetőségek megismertetése,
- az intézmény alapítványának sokoldalú tevékenysége a szociális hátrányok enyhítésére,
- közös program a szülőkkel (Szülők, nevelők, tanulók napja), nyílt napok szervezése.

A pályaválasztással kapcsolatos tevékenységek köre:

- a pályaválasztási ismeretek beépítése a felső tagozaton zajló oktató-nevelő munkába,
- önismereti képességek, pályaelképzelések folyamatos elemzése,
- választható szakmák körének megismertetése a tanulókkal, a szülőkkel,
- tájékoztató látogatások nyílt napok keretében,
- igény szerint egyéni segítségnyújtás a szakmaválasztásban,
- pályaalalmassági vizsgálatok, egészségügyi szűrések megszervezése a szülők bevonásával,
- a beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása.

3.17 A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNY DÖNTÉSI FOLYAMATAIBAN VALÓ RÉSZVÉTELE

- Intézményünkben nem működik diákönkormányzat, erre mindeddig nem merült fel igény –, az érintett felektől érkező kezdeményezés esetén azonban bármikor biztosítjuk a lehetőséget e szervezet létrehozására a **2011. évi CXC.** törvény a Nemzeti Köznevelésről rendelkezései szerint.

3.18 A PARTNEREKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS

3.18.1 A TANULÓK KÖZÖSSÉGÉT ÉRINTŐ KAPCSOLATTARTÁSI FORMÁK

A gyermekekkel, tanulókkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a foglalkozásokon, a tanítási órákon, szabadidős tevékenységek alkalmával. Intézményünk nevelői bármely pedagógust megkereshetik egyéni gondjaikkal. A tanulók és szüleik a házirendet, napirendet minden tanév elején megismerik.

A tanulók sajátos problémáikkal elsődlegesen az osztályfőnöküket kereshetik. Javaslatot tehetnek a problémák megoldására.

3.18.2 A SZÜLŐK KÖZÖSSÉGÉT ÉRINTŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁK

A szülők az intézményi életről, a működést szabályozó alapidokumentumokról, az aktuális feladatokról, rendkívüli intézkedésekről folyamatosan tájékoztatást kapnak. A szülőnek joga, hogy gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeres, érdemi tájékoztatást és nevelési tanácsot, segítséget kapjon.

Az együttműködésre az alábbi fórumok szolgálnak:

- szülői értekezletek
- fogadó órák
- online felületek (KRÉTA, messenger csoportok, email)

Az intézmény munkatervében ütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

- Nyílt napok.
- A munkatervben rögzítettek szerint megszervezett témahetek, projektek egyes tevékenységei a szülők számára nyilvánosak.
- Fogadóórák.

A fogadóórák célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatban. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat minden hónapban, délutáni időpontban tartjuk. A szülők írásos tájékoztatása A szülőket

folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről.

- A szülők a tanulók tanulmányairól, fejlődéséről, illetve magatartásáról, a mulasztásokról, a tájékoztató füzetten keresztül értesülhetnek,
- A szülők az intézmény házirendjét, napirendjét minden tanév elején és minden változtatás esetén megismerik.
- A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

3.18.3 AZ ISKOLA KAPCSOLATAI KÜLSŐ SZAKMAI SZERVEZETEKKEL

Az intézményi célkitűzések elérése, továbbá a minél sikeresebb szakmai munka megvalósítása érdekében kapcsolatokat ápolunk különböző szakmai- és civil szervezetekkel.

Társintézményekkel való kapcsolatunk is széles körű, amelyeket szakmai tapasztalatcsere-látogatások alkalmával ápolunk.

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben az intézmény szervezeti és működési szabályzatában kerültek pontosításra.

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart az intézmény fenntartójával, valamint működtetőivel. A kapcsolattartás a főigazgató feladata.

Az intézmény jogszabályokban előírt kapcsolatot tart fenn:

- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ
- az iskola-egészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatóval,
- a pedagógiai szakszolgálatokkal és pedagógiai szakmai szolgáltatókkal.

A kapcsolattartás az intézmény egészét érintő kérdésekben a főigazgató, a tagintézményeket érintő kérdésekben a tagintézmény-igazgatók a felelősök.

3.19 A TANULMÁNYI IDŐ ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

Az osztályozó-, javító és egyéb vizsgák lebonyolítására vonatkozó helyi szabályok:

Osztályozóvizsga

A tanuló osztályozó vizsgát tehet:

- ha felmentést kapott a tanórai foglalkozások alól,
- ha tanulmányi kötelezettségeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget,
- ha igazolt és igazolatlan hiányzása több 250 óránál, és a tantestület lehetőséget ad a jogszabályok szerint az osztályozó vizsgára.

Az osztályozó vizsga időpontját az intézmény, tagintézmény vezetője jelöli ki

Az osztályozóvizsga lebonyolítása:

- az osztályozó vizsgát bizottság előtt kell tenni,
- tagjai: osztályfőnök/gyógypedagógus, munkaközösség-vezető vagy főigazgató, vagy ,
- az osztályozóvizsgákat a tanítási év utolsó napjáig kell megszervezni,

- a sikertelen osztályozóvizsgát a tanuló a javítóvizsgán a továbbhaladás érdekében kijavíthatja, jellegétől függően írásbeli, szóbeli illetve gyakorlati részből áll,
- az értékelést, az érdemjegyet a bizottság állapítja meg.

Évnyerő osztályozó vizsga

- az a tanuló, aki az osztály átlagához viszonyítva kiugró teljesítményt nyújt – de a többségi iskolába való visszahelyezése nem indokolt –, tanév közben eredményes „évnyerő” osztályozó vizsgát tehet

Javítóvizsga

Javítóvizsgát az a tanuló tehet, aki 2-10. évfolyamon a tanév végén egy vagy kettő tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

A javítóvizsgák lebonyolítása:

- a javítóvizsgát az iskola pedagógusaiból alakított bizottság előtt kell tenni,
- a bizottság tagja:., osztályfőnök/gyógy pedagógus, munkaközösség-vezető és az vagy intézményegység-vezető.
- a javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni,
- a javítóvizsga időpontja: augusztus 25- 31-ig terjedhet, az időpontjáról és helyéről a tanulót illetve a szülőt értesíteni kell ,
- a javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba, a záradékot a tagintézmény-igazgató és a főigazgató –helyettes rögzíti,
- a javítóvizsga nem ismételtető,
- azt a tanulót, aki az osztályozó, ill. javítóvizsgán nem jelent meg, úgy kell tekinteni, mintha sikertelen vizsgát tett volna.

3.20 A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL SZABÁLYAI

Intézményünkben felvételt nem tartunk. Elsősorban azokat a Kecskeméti Tankerületi Központ vonzáskörzetében lakó gyermekeket, tanulókat látjuk el, akik rendelkeznek intézménykijelölést tartalmazó, érvényes szakértői javaslattal.

A felvett gyermekek, tanulók csoportba/osztályba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével a főigazgató dönt, pedagógiai szempontok alapján. A szülői igényeket a lehetőségek szerint figyelembe vesszük. Kérésüket a beiratkozáskor rögzítjük.

A hozzánk átjelentkező gyermekek, tanulók felvételekor azt mérlegeljük, hogy beilleszthető-e a tanuló a meglévő csoportjainkba, osztályainkba.

Az átjelentkezni kívánó tanuló szüleivel folytatott beszélgetés alapján, valamint egyéni felméréssel győződünk meg, arról hogy a gyermek szükségleteinek megfelelően ellátható-e intézményünkben. Az átvételről a nevelőtestület véleményének kikérésével – a főigazgató a tagintézmény-igazgatókkal együtt dönt.

EGYÉNI MUNKAREND

(Nkt.45. § (5)-(6)§(2) és EMMI r.74/A§ és 75.§)

Intézményünkben az egyéni munkarendben tankötelezettségét teljesítő diákok érvényes szakértői véleménnyel és szülői kérelemre az Oktatási Hivatal határozatával rendelkeznek. A szükséges ellátást minden esetben biztosítjuk tanulóink számára.

3.21 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZMÉNYI TERV

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon:

- osztályfőnöki,
- természetismereti,
- környezetismereti órákon, illetve szabadidős (napközis) foglalkozásokon valósul meg.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek tanításának legfőbb célja: megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit, felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Kiemelt célok:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- a tanulók sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével, működésével,
- sajátítsák el a mentőhívás folyamatát,
- a szabálykövető magatartáskialakítása,
- a segítségkérés és a segítség elfogadásának tanítása,
- a testi-lelki egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés,
- az egészséges életvezetésre való felkészítés.

Tanévenként egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó témanapot szerveznek a pedagógusok a tanulók számára.

4. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

4.1 ÓVODA

4.1.1 AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az SNI óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A sajátos nevelés igényű gyermekek adaptív nevelése, egyéni fejlesztése. A nevelés és fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni

4.1.2 AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI

- a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

A sajátos nevelés igényű gyermekek adaptív nevelése, egyéni fejlesztése. A nevelés és fejlesztés céljait minden esetben a fejleszhetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról;
- az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról,
- emberi értékek közvetítéséről;
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről

4.1.3 AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációs, fejlesztési hátrányainak kompenzálása

4.1.4 ÓVODAHASZNÁLÓK

Intézményünk óvodai intézményegységében 3 éves kortól tankötelezettségük megkezdéséig, egyes életkorú csoportokban neveljük a gyermekeket.

A csoportok szervezését az alábbiak szerint tervezzük:

- gyógypedagógiai óvodai csoport –*halmozottan sérült, tanulási zavarral veszélyeztetett* gyermekek számára,
- fejlesztő óvodai csoport – súlyos és halmozottan sérült gyermekek részére,
- autizmus spektrumzavarral (pervazív fejlődési zavarral) küzdő gyermekek számára működtetett óvodai csoport.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve valósulhat meg.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- a nagymozgások kialakítása, korrigálása, az egyensúlyérzék fejlesztése,
- a manuális készség fejlesztése,
- az adekvát játékhasználat elsajátíttatása,
- a speciális zenei nevelés alapjainak lerakása,
- különös hangsúlyt helyezünk az önkiszolgálás fejlesztésére, az iskolai életmódra való felkészítésre, egyéni, kiscsoportos, csoportos formában, játékosan, sok tapasztalatszerzést biztosítva,
- törekszünk a családközpontú gondoskodás megvalósítására,
- támogatjuk az integrációs törekvéseket, felkészítjük az arra alkalmas gyerekeket a többségi intézményben történő továbbhaladásra.

Heti-rend

Tevékenységi formák növekvő időtartamú (5 – 35 perces foglalkozások)	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
Verselés –mesélés	x	x	x	x	x
Ének – zene, énekes játék, gyermektánc		x		x	
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	x		x		x
Mozgás	x	x	x	x	x
A külső világ tevékeny megismerése	x	x	x	x	x
Munka jellegű tevékenységek	x	x	x	x	x

NAPIREND

7 ⁰⁰ – 8 ⁰⁰	Érkezés az óvodába, szabadon választott játék tevékenység
-----------------------------------	---

8 ⁰⁰ – 9 ³⁰	Differenciált (kor és képességek szerinti) csoportos és egyéni foglalkozások
9 ³⁰ – 10 ⁰⁰	Testápolás és Tízórai
10 ⁰⁰ – 10 ³⁰	Differenciált (kor és képességek szerinti) csoportos és egyéni foglalkozások
10 ³⁰ – 11 ⁰⁰	Mozgás
11 ⁰⁰ – 11 ⁴⁵	Testápolás, levegőzés, játék a szabadban
11 ⁴⁵ – 12 ⁴⁵	Ebéd (előtte és utána testápolás, fogmosás)
12 ⁴⁵ – 14 ⁴⁵	Csendes pihenő
14 ⁴⁵ – 15 ⁰⁰	Testápolás és Uzsonna
15 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰	Szabadon választott játéktevékenység

A továbblépés módja

A tanköteles korú gyermekek a Szakértői Bizottság kontrollvizsgálatán vesz részt. A szakértői vélemény alapján gyermekeink nagy része a beszédjavító osztályainkba, a tanulásban –vagy az értelmileg akadályozottak általános iskolájában kezdi meg a tanulmányait. Előfordul, hogy együttnevelő általános iskolában folytatódik a fejlesztése egy-egy kisgyermeknek. Fejlesztő óvodai csoportunk tagjai a fejlesztő nevelés-oktatásban kapják meg a gyógypedagógiai terápiákat.

4.2 FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁS

“A súlyos és halmozott fogyatékos az egész élet során fennálló állapot, amelyre jellemző, hogy a testi struktúrák károsodása következtében az alapvető humán funkciók – mint a kommunikáció, a mozgás, a megismerő funkciók, az érzékelés-észlelés és az önkiszolgálás – minimálisan két területén súlyos vagy legsúlyosabb mértékű funkciózavar tapasztalható. Ennek következtében az érintett személy pszichofizikai teljesítményei extrém mértékben eltérnek az átlagtól, így tevékenységeiben erősen akadályozottá válik, és társadalmi részvételében jelentősen korlátozott lehet.”

“A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók (továbbiakban: súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók) esetében a leggyakrabban a súlyos kommunikációs zavar, a különböző súlyosságú mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozottság) és a különböző súlyosságú értelmi fogyatékos (intellektuális képességzavar) igen változatos kombinációit találjuk. Ezek mellett előfordulhat látási fogyatékos (látássérülés), hallási fogyatékos (hallássérülés), figyelemzavar, magatartás-szabályozási zavar, autizmus spektrumzavar, továbbá egyéb társuló rendellenességek (pl. epilepszia). A fenti funkciózavarok egyedi kombinációinak köszönhetően egyénileg nagyon változó igényű személyiségekkel találkozunk. Ebből következően a tanulócsoporthoz összetételük rendkívül heterogén lehet.” (SNI Irányelvek)

A fejlesztő nevelés-oktatás a tanév rendjéhez igazodó, a tankötelezettség teljes időtartama alatt rehabilitációs célú, az elért fejlődési szakaszokat követő egységes folyamat. A nevelés-oktatás

fejlesztési területeinek tartalma tanítási évfolyamokra nem tagolódik, a pedagógiai munka szakaszolása a tevékenység tartalmi kínálatának életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó strukturálásában, koncentrikus bővítésében jelenik meg.

A rehabilitációs pedagógiai fejlesztőmunka kidolgozása a köznevelési intézmények pedagógiai programjához hasonlóan történik. Alapja elsősorban a Súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztésének irányelve, amely figyelembe veszi a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, a 2020-as és a Sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának irányelve vonatkozó részeit is.

Célok

A rehabilitációs pedagógiai program iskolai körülmények között olyan fejlesztést nyújt, mely törekszik képessé tenni a tanulókat szűkebb és tágabb környezetük egyre bővülő megismerésére, saját életük mindennapi élményeinek megélésére, és az ezekben való egyre tevékenyebb részvételre, továbbá egyszerű társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására, aminek eredményeképpen jobb minőségű életet élhetnek.

A fejlesztő nevelés-oktatás szervezése során figyelembe veendő főbb szempontok:

- a tanulók kötődése a tárgyakhoz és a jelenhez
- cselekvéses tanulás
- tevékenységek tanulása kis lépésekben
- tevékenységtanulás speciális irányítással
- a tanulási motiváció kialakítása és fenntartása

Feladatok

- Elemi szintű ismeretek elsajátíttatása szűkebb és tágabb környezetünk jelenségeiről.
- A kommunikáció egyénenként változó lehetőségeinek feltérképezése, a tanulók állandó ösztönzése a számukra lehetséges önkifejezési módok tudatos alkalmazására, gyakorlására.
- A tanulók mozgásállapotának lehetőség szerinti javítása, a meglévő funkciók állandó fejlesztése, az önállóan kivitelezhető mozgások adta lehetőségek folyamatos kihasználása.
- A szociális készségek, társas kapcsolatok, elemi magatartási formák megismertetése.
- Szabadidős és játéktevékenységekben való aktív részvétel elősegítése.
- Szoros kapcsolattartás a szülőkkel, gondozókkal a tanulók eredményes fejlesztése, a szülő-gyermek, gondozó-gyermek kapcsolat segítése érdekében.
- A súlyosan, halmozottan sérült tanulók épen maradt funkcióira alapozva a sérült funkciók fejlesztése, egyéni lehetőségek szerint a kidolgozott fejlesztési program, egyéni fejlesztési tervek alapján.

Pedagógiai elvek

- A fejlesztés a lehetőségekhez képest minden esetben játékosan, konkrét tapasztalatok, valóság-hű szemléltetés útján történjen.
- Az egyéni adottságok figyelembevétele, ennek megfelelően: - egyéni fejlesztési terv elkészítésénél - egyéni foglalkozások keretében és - csoportban differenciáltan.
- A team – munka rendszeres és hatékony legyen.

- A szülőkkal, gondozókkal való kapcsolattartás lehetőleg napi kapcsolatot, állandó információcserét jelentsen.
- Tanulásszervezési alapelv: a különböző fejlesztést végző pedagógusok száma a lehető legkevesebb legyen, mivel a személyes kötődések és a szoros team munka fokozzák az eredményességet.

4.3 ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS KÉSZSÉGFEJLESZTŐI ISKOLA HELYI TANTERVE

Intézményünk nevelőtestülete a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján adaptálja a kerettanterveket.

- Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)
- Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)
- A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9–10. évfolyamának közismereti kerettanterve
- Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11–12. évfolyamának közismereti kerettanterve

4.3.1 TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTTAK HELYI TANTERVE

Célok, feladatok:

Helyi tantervünk figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat.

1-4. évfolyamon: A tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanulók fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

5-8.évfolyamon: A tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni. Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése. Feladatunk továbbá a tanulóink sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség

erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

A választott tantervekből elkészített helyi tantervünkben tanévekre (évfolyamokra) bontva határoztuk meg a követelményeket. Az előírt ismereteket és fejlesztési követelményeket szétválasztottuk a tematikai egységek mentén.

A **2020-as NAT-hoz illeszkedő** kerettantervek évfolyamonkénti órakeret 10%-ának (szabad órakeret) felhasználási módjáról nevelőtestületünk a tantárgyak időtartamának megemlése mellett döntött. Nem írtunk elő további tananyagot, hanem az egyes tematikai egységek között osztottuk el a rendelkezésre álló időkeretet az alkalmazható tudás megszerzése vagy a képességek fejlesztése céljából. (Ez alól kivételt képez a tanulásban akadályozott tanulóinknál az első és második évfolyamon az informatika óra. Célunk: az információs kultúra alapjainak tevékenység-centrikus, gyakorlatorientált megismerésével már a lehető legkorábbi életkorban hozzásegítsük a tanulóinkat.)

A követelményi szintek a sérülésből adódó hátrányokat igyekeznek szem előtt tartani. Tehát az egymásra épülés (a fokozatok) nemcsak életkori sajátosságokat veszi figyelembe, hanem a fejlesztés-fejlődés során megcélzott és elérhető eredményeket is.

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–8. évfolyamon a 2020-as NAT-hoz tartozó enyhén értelmi fogyatékos tanulók kerettanterve alapján:(5/2020.

(I.31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm.rendelet módosításáról)

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon a 2020-as NAT-hoz tartozó enyhén értelmi fogyatékos tanulók kerettanterve alapján:(5/2020. (I.31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm.rendelet módosításáról)

KECSKEMÉTI EGYMI

tanulásban akadályozottak általános iskolája

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1
Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Heti órakeret	24	24	24	25
Habilitációs, rehabilitációs órakeret	3	3	3	3
Összesen:	27	27	27	28

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	4+1	4+1
Angol nyelv	-	-	2	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1

Etika	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	1
Hon-és népismeret	1	-	-	-
Természettudomány	2	3	5	5
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Heti órakeret	28	28	30	30
Habilitációs, rehabilitációs órakeret	3	3	4	4
Összesen:	31	31	34	34

4.3.2. HELYI TANTERVÜNK ÓRASZÁMAI – BESZÉDFOGYATÉKOS VAGY SÚLYOS NYELVI ZAVARRAL KÜZDŐK SZÁMÁRA

A beszédjavító osztályokban azokat a **sajátos nevelési igényű** gyermekeket látjuk el, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékosok vagy az egyéb pszichés fejlődési zavar spektrumában a **beszéd és a nyelvi fejlődés zavarával küzdenek**. A tanulócsoportokban személyre szabottan, intenzív logopédiai terápiával segítjük a gyermekek fejlődését annak érdekében, hogy egy-két év elteltével minél eredményesebb legyen a többségi általános iskolák tantervi követelményeinek elsajátítása, távlati célként a társadalmi beilleszkedés.

Műveltségi területek:

Magyar nyelv és irodalom, matematika, testnevelés és sport, művészetek, ember és társadalom, ember a természetben, életvitel és gyakorlati ismeretek.

<u>Tanított tantárgyak</u>	<u>Óraszámok</u>
Anyanyelv és irodalom:	7+1
Matematika:	4+1
Etika/Hit- és erkölcsstan	1
Ének-zene	2
Vizuális kultúra	2
Technika és tervezés	1
Testnevelés	5
Kötelező óraszám	22
Szabadon tervezhető órakeret	2
Összesen	24

A szabadon választható órakeretet a magyar nyelv és irodalom és a matematika tantárgy óraszámának emelésére fordítjuk.

A **habilitáció, rehabilitáció** a tanórákba építve, illetve egyéni és kiscsoportos logopédiai foglalkozások keretében valósul meg.

A tanulók értékelése: Az általános alapelveken kívül kiemeljük, hogy az értékelés tükrözze a gyermek önmagához mért fejlődését is.

Pedagógiai mérés értékelés területei:

Szociális fejlettség, társas kapcsolatok

1. Tevékenységhez, tanuláshoz való viszonya
2. Egészséges életmód szokásai
3. Munka jellegű tevékenységek
4. Játéktevékenység
5. Értelmi fejlődés
6. Tájékozódási készségek
7. Tantárgyi tanulmányi munka

4.4 A TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSI MÓDJA

A tanulásban akadályozott tanulók számára szervezett iskolatípusban az iskolai nevelés az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakaszban történik. A köznevelési törvény előírásait alkalmazva, a sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók nevelésének oktatásának irányelvében foglaltakat figyelembe véve, valamint tanítványaink pszichikus sajátosságaira építve az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakaszt a következő módon tagoljuk:

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza

- 1-4. évfolyam – alsó tagozat
- 5-8. évfolyam – felső tagozat

A tanulók teljesítményének értékelése

A tanulók teljesítményét 1. osztály év végéig szóvegesen értékeljük, majd a 2. évfolyam félévétől a hagyományos 1-5 fokú skála szerint osztályozunk.

A szóveges értékelőlapok jellemzői:

- Szemléletében pozitív képességelemeket jelenít meg, észrevételeivel a fejlesztés, személyiségfejlődés perspektíváit hordozza.
- Több szempontot tartalmaz, nem csak tantárgyi ismeretekre redukálódik.
- Az értékelés folyamán nem a minősítés, hanem a fejlesztés dominál. Lehetőséget ad az egyéni fejlődésre úgy, hogy a csoporttól elvárt követelményekről is tartalmaz támpontot.
- Nyelvezetében érthető.
- Könnyen adaptálható, akár változtatható.

A magatartás értékelésének szempontjai

Érzelmi életének jellemzői:

- érzelmi élete,
- iskolai munkához való viszonya
- pedagógusaihoz való viszonya
- fegyelmezettsége
- konfliktus-megoldási képesség.

Társas kapcsolatainak jellemzői:

- társas kapcsolatainak köre
- kapcsolatteremtő képessége
- együttműködési képessége a csoportban

- másokra való odafigyelési képessége
- csoportnormák elfogadásának szintje
- együttműködés a társakkal és a tanárokkal
- konfliktuskezelése
- szabályok betartása
- közösségben, osztályban elfoglalt hely
- felelősségtudat

A szorgalom értékelésének szempontjai

- a munkavégzés rendezettsége
- munkafegyelem
- a felszerelés, házi feladatok megléte (feladattudat)
- az odafigyelés és összpontosítás
- az önállóság szintje
- segítségkérés és adás
- érdeklődés
- aktivitás
- munkatempó
- hatékonyság.

A tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének megfigyelése, értékelése

- figyelem
- észlelés
- megfigyelőképesség (tartóssága, terjedelme)
- emlékezet (bevésés, megtartás, felidézés)
- mozgási emlékezet fejlettsége
- vizuális emlékezet fejlettsége
- verbális emlékezet fejlettsége
- testséma, térorientáció
- gondolkodás
- összefüggések felismerése, alkalmazása
- önálló probléma-megoldási képességének fejlettsége

Tanulási technikák fejlettségének, szintjeinek értékelése

- feladatmegoldásban nyújtott segítség igénylése
- munkatempó
- taneszközök és segédeszközök használata
- önellenőrzés

Írás, íráskészség értékelése

- finommozgások
- írás (betűelemek, betűk) grafikai kivitelezése
- a tanult betűk kapcsolása
- másolás
- tollbamondás utáni írás

Számolási és matematikai képességek értékelése

- szám- és mennyiségfogalom
- műveletek megértése, alkalmazása
- logikai feladatok megoldása
- geometriai feladatok
- környezetében való tájékozódás

Művészeti és mozgásos tevékenységek értékelése

- színezés, festés, rajzolás
- formázás (agyagozás)
- művészeti alkotások (zene, képzőművészet) iránti nyitottsága
- eszközök használata (olló, ragasztó, ecset, stb.)
- mozgások térbelisége
- mozgások tempója
- mozgások rendezettsége, összehangoltsága

4.4.1 AZ ÉRTÉKELÉS DOKUMENTUMAI

Szöveges értékeléshez az EMMI által jóváhagyott bizonyítványt alkalmazzuk. A törzslapok és bizonyítvány pótlapok kitöltése elektronikusan történik.

Az 1-3. évfolyamon kiállított bizonyítványok záradék rovatába jegyezzük be a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket. Az 1. évfolyamokon a tanuló szöveges minősítése pótlapon történik, amely kitöltve a bizonyítvány része, és annak borítólapjának tárolójában tartandó. A pótlap kiállítását a kiállító a bizonyítvány pótlap-jegyzékében a megadott rovat kitöltésével igazolja.

Minden tanulónk személyes anyagát, munkáit tanulói portfólióban őrizzük. Ez fogad magába minden, a tanulóra vonatkozó feljegyzést, értékelőlapot, pedagógiai véleményt, szakértői véleményt, orvosi vizsgálatok, esetleg hivatalos szervek visszajelző dokumentumait stb. Tehát az ő minősítését valamilyen formában jelző minden dokumentumot.

4.4.2 A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

A tanév végén elért minimális követelmények teljesítésével lehet felsőbb osztályba lépni. Amennyiben a tanuló egy-egy tantárgyban az évfolyam követelményeit nem teljesítette, engedélyt kaphat a követelmények két év alatt történő teljesítésére, ha ezt sérülése, a képességfejlődésének üteme és az egészségi állapota indokolja.

4.5 ÉRTELMILEG AKADÁLYOZOTT TANULÓK HELYI TANTERVE

Intézményünk nevelőtestülete a Helyi tanterveket az 5/2020. (I. 31.) Kormányrendeletben módosított NAT-hoz illeszkedő Kerettantervek szerint készítette el.

Célok, feladatok

Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva biztosítjuk a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók személyiségének harmonikus fejlődését.

A képzés célja: kialakítani a helyes közösségi magatartást, az együttműködési képességet és a szocializációs készséget a hiányosan működő képességek helyreállításával, a hátrányok csökkentése érdekében, miközben folyamatos motivációval, az érdeklődés fenntartásával valósul meg a működő funkciók fejlesztése.

A képzés feladata: a minél nagyobb mértékben előkészíteni az önálló vagy támogatott életvezetés lehetőségét, kialakítani a környezethez való kötődés igényét, a közösségi alkalmazkodást és elfogadást, törekedve az önérvényesítéssel és önálló döntési képességgel való rendelkezés kialakítására, a tanuló felkészítésére a lehető legeredményesebb társadalmi integrációra.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kiemelt figyelmet kell fordítani az egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazásával a képességstruktúra hiányosságainak kompenzálására.

A gyermek iskolába történő felvételének időpontjára el kell érni, hogy:

- beszéddel, vagy non verbális jelekkel kapcsolatot lehessen vele teremteni
- a kommunikációs készség jelei minimálisan felfedezhetők legyenek nála
- szociabilitása, alkalmazkodása alapján csoportos foglalkoztatásban képes legyen részt venni, csoporttársai közelségét elviselje, ne legyen ön- és közveszélyes magatartása.
- játéktevékenységbe bevonható legyen
- önkiszolgálásban legyen együttműködő.

Az iskola szerepe a szociális kompetenciák fejlesztésében

Gyermekkorban a család után az iskola befolyása a legerőteljesebb a szociális kompetenciák fejlődésére. Ezért is van nagy felelősségük a pedagógusoknak, hisz az amúgy is szocializációs hiányosságokkal érkezett gyerekek segítése, fejlesztése egyre több feladatot ró rájuk.

Az iskola szerepe nyilvánvaló a szociális kompetenciák fejlesztésében. Segíti a szociális készségek készletének a gyarapodását és azt, hogy a gyerekek megismerjék erősségeiket és gyengeségeiket, képesek legyenek erősségeikre építve a gyengeségeiket javítani.

Szociális illetékesség fejlesztése a család és az iskola együttműködésével, a járványügyi szabályok betartásával.

- meleg elfogadó, támogató családi környezet
- szülők és iskola kapcsolatának erősítése, együttműködése
- meleg, nyitott iskolai légkör,
- világosan megfogalmazott célok és szabályok,
- tanulóközpontú tanulás és tanítás,
- kooperatív tanulási formák alkalmazása,
- sokféle tanulási forrás biztosítása
- a gyerekek pozitív elfogadása,
- tanári ellenőrzés a tanulók felett,
- egyéni képességek figyelembevétele, differenciálás

Tanórán kívüli tevékenységek

- hagyományőrző tevékenységek
- napközi ellátás

- tehetséggondozás és felzárkóztató foglalkozás
- iskolai sportklub
- szakkörök
- versenyek, vetélkedők
- tanulmányi séták, kirándulások
- szabadidős foglalkozások- túrák, kirándulások, táncos rendezvények, színház- és mozi látogatások

Terápiás lehetőségek

- Logopédiai terápia
- Mozgásterápiák: TSMT, HRG, Hidroterápia
- Gyógytestnevelés
- Szurdopedagógiai ellátás
- Tiflopedagógiai ellátás
- Autizmus-specifikus terápia

Ökoiskola

Iskolánk 2016-ban elnyerte az Örökös Ökoiskola címet, mely azon iskolák munkájának legmagasabb szintű állami elismerése, melyek iskolafejlesztési, pedagógiai munkája kiemelkedően magas színvonalon képviseli a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája értékeit.

- Támogatjuk a tanulókat, hogy környezetvédelmi tárgyú pályázati felhívásokra jelentkezzenek, rajzpályázatokon vegyenek részt.
- A tanteremben és a folyosókon elhelyezett dekorációs célú tablók tematikáját tudatosan úgy válogatjuk, hogy legyenek közöttük olyanok, amelyek környezetünk védelmére, a természeti értékek óvására nevelnek.
- Az intézmény folyosóin, tantermeiben egyéb közösségi helyiségeiben "zöld szigeteket" alakítunk ki, növényekkel díszítjük az épületet, amelyeket a tanulók gondoznak.
- Az iskola parkjának gondozása
- Teljes mértékben ki kell használnunk a belső környezetünk alakítása során valamennyi lehetőséget, hogy tanulóink megismerhessék természeti környezetük értékeit, tanulják meg azok tiszteletét, megóvásának, védelmének szabályait.

Szabadon tervezhető órakeretek elosztása évfolyamonként:

- 1. és 2. évfolyamokon egy-egy óra Önkiszolgálás
- 1. 2. 3. és 4. évfolyamokon egy-egy óra Játékra nevelés
- 5. és 6. évfolyamokon egy-egy óra Környezetismeret
- 4. 5. és 6. évfolyamokon egy-egy óra Ábrázolás-alkatás

- 3. 4. 5. és 6. évfolyamokon egy-egy óra Életvitel és gyakorlat
- 7. és 8. évfolyamon egy-egy óra Olvasás-írás
- 7. és 8. évfolyamokon egy-egy óra Számolás-mérés

Helyi tantervünk óraszámai a 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek szerint.

A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2	2	3	3	4	4	2+1	2+1
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2	2	2	2	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-	-	-	-	-	-	1	-
	Etika	-	-	-	-	-	-	-	1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret	-	-	-	-	1+1	1+1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkítás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2+1	2+1	2+1	2	2
Technológia	Digitális kultúra	-	-	-	-	-	-	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	5	5
	Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	-	-	-	-	1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2+1	2+1	-	-	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	2+1	2+1	2+1	2+1	3	3
	Játékra nevelés	2+1	2+1	2+1	2+1	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	3	3	3	2	2
Heti órakeret		24	24	24	25	28	28	30	30
Rehabilitációs órakeret		3	3	3	3	3	3	4	4

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

Alkalmazott értékelési formák:

A közepsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek értékelés során a tanuló tudását, attitűdjét, magatartását figyeljük meg, az egyénre szabott elvárt teljesítményekhez viszonyítunk és önmagukhoz mért fejlődésük alapján teszünk megállapításokat.

A tanulók féléves és év végi értékelése 1-8. osztályig.

1-4. osztály félévig: szöveges értékelés

4. osztály év végétől – 8. osztály év végéig: érdemjeggyel

Az értékelés fontos szerepe ebben az iskolatípusban a készségek és képességek folyamatos felmérése, s ennek alapján történik a tanuló jellemzőihez igazodó legmegfelelőbb fejlesztési eljárás és terápia kiválasztása.

Az értékelés mindig ösztönző hatású legyen, segítse a pozitív személyiségjegyek tovább fejlődését.

Alkalmazott ellenőrzési formák:

Az ellenőrzés során az értékelés szempontjából lényeges adatokat gyűjtünk a tanuló fejlődéséről, viselkedéséről, teljesítményéről.

- Folyamatos megfigyelés játékban, tanulásban, mindennapos élethelyzetben, spontán megnyilvánulásokban;
- Értelmi teljesítőképeség mérése egyszerű feladatlappal;
- Képességmérés- HKI
- Tevékenységvizsgálatok mérése, munkavégzés pontossága, sorrendje, munkatempó, kitartás;
- Személyiség fejlődésének megfigyelése

4.6 AUTISTA GYERMEKEK, TANULÓK NEVELÉSI, REHABILITÁCIÓS PROGRAMJA, HELYI TANTERVE

A jogi szabályzókon és az SNI irányelven túl a programok kialakításakor az alábbi ajánlásokat is szem előtt tartottuk:

Ajánlások az autizmus-specifikus alapszolgáltatások kialakításához a köznevelésben 2016, Készült a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. és az Autisták Országos Szövetsége megbízásából

Autizmussal élő tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja:

(Az Autizmus Alapítvány pedagógiai programjával megegyezően)

Az iskola magasabb évfolyamára való lépés feltételei:

- Az egyéni fejlesztési tervben megfogalmazott és a továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések ismerete, értelmezése – valamennyi tantárgyból és fejlesztési területen.
- Az ismeretek alkalmazásában elért gyakorlottság ellenőrizhetően elérje a továbbhaladáshoz szükséges szintet.

- A kialakult képességek alkalmasak legyenek a magasabb évfolyamon való haladásra.
- A tanuló hiányzásai ne ériék el a törvényben meghatározott szintet.

A beszámoltatás, számonkérés célja, feladata:

- Az egyéni fejlesztést végző gyógypedagógus és a szakmai team tájékozódjon arról, hogyan sikerült a tanulóknak elsajátítaniuk az egyéni fejlesztési tervben/helyi tantervben foglaltakat. Ennek tükrében kell kiegészítenie, korrigálnia további fejlesztő munkáját.
- A szülő kapjon visszajelzést arról, hogy a tananyag elsajátításában, illetve az egyes fejlődési területeken milyen szinten tart gyermeke.
- Segítse a tanulói önértékelés fejlődését.
- Segítse az egyéni fejlesztési tervben meghatározott tartalmak elsajátítását és gyakorlati alkalmazását.
- Folyamatosnak, rendszeresnek, személyre szabottnak kell lennie.

Felmérések:

A gyermekek meglévő képességeinek, fejlettségi szintjének területenkénti felmérése a Nottingham Southerland House School munkatársai által kidolgozott, az Autizmus Kutatócsoport átdolgozásában és fordításában magyarul is olvasható Fejlődési kérdőív, illetve belső fejlesztésű, a fejlesztési napló részeként kiadott Felmérő kérdőív alapján, valamint pedagógiai megfigyeléssel történik. Felhasználjuk Kathleen Quill által kidolgozott autizmus specifikus kérdőívet.

A kihívást jelentő viselkedés megközelítésére és megszüntetésére Zakowska és Clements, által kidolgozott S.T.A.R. modellt alkalmazzuk. A viselkedés fennállása alatt a pedagógusok folyamatos jegyzőkönyvet írnak, egyeztetést folytatnak a szülőkkel, vezetőkkel. Ha a viselkedés leépítése pedagógiai módszerekkel nem sikerül, akkor külső szakember (pszichológus, gyermekpszichiáter) segítségét javasoljuk és kérjük a szülőktől.

A felmérést követően a pedagógus - a szülők bevonásával - meghatározza az aktuális tanévre tervezett éves célokat. A megállapodást a szülő aláírja, mellyel vállalja a közös célokban való részvételét. A fejlesztési tervek féléves egységekre bontva tartalmazzák az éves célokat.

A fejlesztési dokumentum a tanuló teljes intézményben töltött idejét átfogja, tervezése koherens módon kapcsolja össze a különböző napirendi területeken folyó fejlesztő tevékenységet – függetlenül attól, hogy ki végzi azt.

A fejlesztési tervek értékelésére az adott fejlesztési időszak lezárultával kerül sor. A fejlesztő tanárok évente egyszer- ha a kontrollvizsgálat miatt korábban nem szükséges tanév végén – meghatározott szempontok szerint pedagógiai véleményt készítenek.

Félévkor és év végén a gyermekekről –évfolyamtól és életkortól függetlenül – minden esetben részletes szöveges értékelés készül. A tanulók teljesítményének értékelése, a minősítés követelményei és formái:

A mérés, értékelés és minősítés alapfunkciója az autizmussal élő tanulóknál eltér attól, amely az oktatásban megszokott. A mérések elsősorban diagnosztikus jellegűek. Tájékoztatnak a

gyermek állapotáról, méri a fejlesztés eredményességét, meghatározzák annak további irányát.

Az értékelés és minősítés a tananyagban való előrehaladásról szolgál tájékoztatásul, elsősorban a szülők számára. A tanulók énképük és önismeretük fejlesztése érdekében szembesíthetők elért konkrét eredményeikkel. Ez különösen akkor hasznos, ha nincsenek tudatában annak, hogy milyen készségeik és ismereteik vannak. Ugyanakkor a gyermekek elért teljesítménye ritkán tudatos törekvés eredménye, megjelenésük sokszor a természetes érésnek, a jól szervezett környezetnek, tudatosan és lépésről lépésre megtervezett pedagógiai beavatkozásnak, a jól működő motivációs bázisnak köszönhető. Sérülésspecifikus probléma, hogy az értékelés-minősítés közösségi megegyezésen alapuló, elvont szociális elvárásokat tartalmazó formája számukra nem motiváló és információértékű. A konkrét, azonnali és folyamatos visszajelzés viszont jól érthető, informatív, ezért az egyéni képességeknek megfelelő szintű értékelési rendszer hatékony az önértékelés, önkontroll kialakításában. A visszajelzés lehetőleg pozitív tartalmú legyen, fogalmazódjon meg a tanuló számára, hogy miként lehetne sikeresebb.

Félévi és év végi értékelésben használt értékelés fokozatai:

Az értékelés fokozatai:

Tantárgyi értékelés:	Magatartás, adaptív viselkedés:	Szorgalom:
1 - visszaesett	1-tanulást zavaró, esetleg veszélyes viselkedés	1-feladathelyzetbe nem vonható be, társait zavarja
2- változatlan	2-bizonyos helyzetekben jelentkező viselkedés probléma	2-feladathelyzetben figyelme gyakran elterelődik
3- részterületeken fejlődött	3-általában nincs komoly viselkedés probléma	3-feladathelyzetben figyelme rövid ideig tart
4- fejlődött	4-külső helyszíneken is elfogadhatóan viselkedik	4-feladathelyzetben figyelme tartós
5- sokat fejlődött	5-nincs mérhető viselkedésprobléma	5-feladathelyzetben többnyire önállóan dolgozik, képes hosszabb koncentrációra

Első évfolyam végén csak szöveges értékelést készítünk. A fejlesztési dokumentációban szereplő tantárgyi tartalmakon túli területeket (rehabilitációs terület: társas viselkedés, tér-idő szervezés, adaptív viselkedés, babzsákozás) csak szövegesen értékeljük.

Második évfolyamtól a tizenkettedik évfolyam végéig szöveges és számszerű (lásd az értékelés fokozatai fent) értékelést is készítünk.

Az értékelés dokumentumai

Szöveges értékeléshez az EMMI által jóváhagyott bizonyítványt alkalmazzuk. A törzslapok és bizonyítvány pótlapok kitöltése elektronikusan történik.

Az 1-3. évfolyamon kiállított bizonyítványok záradék rovatába jegyezzük be a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket. Az 1. évfolyamon a tanuló szöveges minősítése pótlapon történik, amely kitöltve a bizonyítvány része, és annak borítólapjának tárolójában tartandó. A pótlap kiállítását a kiállító a bizonyítvány pótlap-jegyzékében a megadott rovat kitöltésével igazolja.

Felsőbb évfolyamokon az osztályozott tanulók éves munkájáról pedagógiai jellemzést készítünk, amit a bizonyítvánnyal együtt átvehetnek a tanulók és szüleik. Minden tanulónk személyes anyagát, munkáit tanulói portfólióban őrizzük. Ez foglal magába minden, a tanulóra vonatkozó feljegyzést, értékelőlapot, pedagógiai véleményt, szakértői véleményt, orvosi vizsgálatok, esetleg hivatalos szervek visszajelző dokumentumait stb. Tehát az ő minősítését valamilyen formában jelző minden dokumentumot.

A továbbhaladás feltételei

A tanév végén elért minimális követelmények teljesítésével lehet felsőbb osztályba lépni. Amennyiben a tanuló egy-egy tantárgyban az évfolyam követelményeit nem teljesítette, engedélyt kaphat a követelmények két év alatt történő teljesítésére, ha ezt képességfejlődésének üteme és az egészségi állapota indokolja.

Nevelő-oktató munkánkat meghatározó alapelvek

- Az autista gyermekek, tanulók autizmus specifikus ellátása olyan speciális megközelítést igényel, amely az egyén aktuális szükségleteire, képességeire épít. Tartalmazza azokat a specifikus módszertani elemeket, amelyek bizonyítottan hatékonyak az autista személyek esetében függetlenül attól, hogy milyen értelmi képességekkel rendelkeznek.
- Az autista gyermekek közötti nagy egyéni különbségek miatt nehéz olyan homogén csoportokat létrehozni, amelyek egyaránt megfelelnek az életkor és a képességek szerinti csoportosításnak is.
- Ebből következően a fejlesztés módszerei és tartalmi jelentősen eltérhetnek azoktól a módszerektől és tartalmaktól, amelyeket a többségi oktatási, nevelési rendszer számára a NAT és a különböző fogyatékos-ság-típusokra kiadott kerettantervek meghatároznak. Az autista gyermekek, tanulók autizmus specifikus oktatása-nevelése egyéni felmérésre, egyéni tervezésre és egyéni fejlesztésre épül.
- Az általános tantárgyi és specifikus pedagógiai tartalmak belső arányait a pedagógusok

a tanuló egyéni szükségletei, képességei alapján határozzák meg, figyelembe véve a szülő kéréseit és a pedagógiai diagnosztikai mérések eredményeit.

- A tantárgyi tartalmak óraszámait a napirendi tevékenységekbe foglalva jelennek meg.

Cél:

A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, egyéni fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.

4.6.1 ÓVODAI PROGRAM AUTIZMUSAL ÉLŐ GYERMEKEK SZÁMÁRA

Óvodai programunk az Autizmus Alapítvány „ÓVODAI PROGRAM AUTIZMUSAL ÉLŐ GYERMEKEKET NEVELŐ ÓVODÁK SZÁMÁRA” 2007 adaptálása a helyi sajátosságokhoz igazítva.

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 47. §-a az autizmus spektrum zavarokban érintett gyermek számára is biztosítja a fogyatékos típusának megfelelő pedagógiai ellátáshoz való jogot a sérülés felismerésének pillanatától kezdve.

A speciális pedagógiai ellátásnak a gyermek 3, de maximum 5 éves koráig korai fejlesztés formájában kell megvalósulnia, majd ezt követően sérülés-specifikus óvodai ellátásra jogosult.

Az autista gyermekek óvodai nevelésének alapelvei megegyeznek az Óvodai nevelés országos alapprogramjának alapelveivel és kiegészülnek a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének vonatkozó irányelveivel.

Az óvodai nevelés céljai

Az autista gyermekek óvodai nevelési céljai és alapelvei a következő szempontokban megegyeznek a közoktatási rendszer egyéb profilú óvodáival, amennyiben:

- elősegíti a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését,
- a gyermeki személyiség minél teljesebb kibontakoztatását,
- fontos nevelési célja a gyermekek egészséges életmódra szoktatása,
- figyelembe véve az életkori és egyéni sajátosságokat, az eltérő fejlődési ütemet.

Másrészt kiegészülnek a fogyatékosnak megfelelő speciális célokkal:

A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettségi szint mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése. Ennek elérése érdekében szükség van a fogyatékos készségek kompenzációs, rehabilitációs fejlesztésére, a fejlődési elmaradás, a másodlagos problémák kezelésére, a mindennapi gyakorlati készségek speciális módszerek segítségével való tanítására. A típusosan egyenetlen képességstruktúrán belül elsődleges cél az elmaradt területek fejlesztése az átlagos vagy kiemelkedő képességek gondozása mellett.

Az autista gyermekek óvodai nevelésének célja az elemi adaptív viselkedések kialakítása:

- szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztése,
- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- a sztereotíp, szociálisan nem megfelelő viselkedések kialakulásának megelőzése, illetve korrekciója,
- a fogyatékoság specifikus, protetikus, augmentatív környezet, eszközök, módszerek és szokásrendszer kialakítása és használatának elsajátíttatása.

Csoportlétszámot a szakmai ajánlás és a tapasztalatok alapján: 6 főben határoztuk meg, mely lehetővé teszi a hatékony rehabilitációs, rehabilitációs munkát.

„9.4. Személyi feltételek speciális óvodai csoportban Minimum:

Egy időben 1 felnőtt: 2 gyermek arány biztosítása (mely felnőtt létszámból 4 gyermekre 1 fő gyógypedagógus állandó jelenléte)”./ Ajánlások az autizmus-specifikus alapszolgáltatások kialakításához a köznevelésben 2016,36.o./

Tevékenységsformák, hetirend:

1. Játékra nevelés
2. A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás
3. Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása
4. Mozgás
5. Rehabilitáció:
 - Protetikus környezet kialakítása
 - Kommunikációs készségek fejlesztése
 - Szociális készségek fejlesztése
 - Problémás viselkedések megelőzése és kezelése

A hetirend 10 rehabilitációs órával egészül ki, kéttanáros modellel, párhuzamos órában 11-13-ig tartó időszámban.

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
1	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása
2	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	Játékra nevelés/tanulás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	Játékra nevelés/tanulás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás
3	Mozgás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	Mozgás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	Mozgás

4	Mindennapos mozgás, szabad játék	Mindennapos mozgás, szabad játék	Mindennapos mozgás, szabad játék	Mindennapos mozgás, szabad játék	Mindennapos mozgás, szabad játék
5	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása

Egész napos óvodai ellátás hetirendje, ami 10 rehabilitációs órával egészül ki

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
1.	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás
2.	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása
3.	Mozgás	Mozgás	Mozgás	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás
4.	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása
5.	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	Mindennapos mozgás	Játékra nevelés/tanulás	Játékra nevelés/tanulás	Játékra nevelés/tanulás
6.	Gondozási feladatok	Gondozási feladatok	Gondozási feladatok	Gondozási feladatok	Gondozási feladatok
7.	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás	Játékra nevelés/tanulás	A külső világ tevékeny megismerése: a tanulás
8.	Mindennapos mozgás	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Mindennapos mozgás	Önkiszolgálási készségek fejlesztése, házimunka elemeinek tanítása	Mindennapos mozgás

4.6.2 FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁS HABILITÁCIÓS ÉS REHABILITÁCIÓS PROGRAM SÚLYOS ÉS HALMOZOTTAN FOGYATÉKOS AUTISTA TANULÓK SZÁMÁRA

A Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény fejlesztő nevelés-oktatás rehabilitációs és rehabilitációs programját /2018/ adaptáltuk autizmussal élő súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók számára.

„A fejlesztő nevelés-oktatás időkerete, maximum 6 fős csoportos ellátás esetén minimum heti 20 óra.”/ Ajánlások az autizmus-specifikus alapszolgáltatások kialakításához a köznevelésben 2016, 30.o./

A halmozottan sérült autista tanulók:

Az autizmus spektrum zavarok gyakran társulnak egyéb problémákkal, amelyek az ellátási szükségletet, taníthatóságot és a gyermek jövőjére vonatkozó előjelzéseket jelentősen befolyásolják.

Ezek lehetnek:

- értelmi fogyatékoság (mint a leggyakoribb társuló fejlődési zavar),
- beszéd-, érzékszervi, mozgás- vagy egyéb fogyatékoság,
- viselkedésproblémák (főleg, ha azok súlyosak, pl. agresszió, önbántalmazás).

A fejlesztésnél szem előtt kell tartani, hogy a tanítás lehetséges módszertanát illetően a tanuló autizmusa az elsődlegesen meghatározó tényező. Általában a szükségletek egyéni kombinációjához kell a járulékos zavar speciális szempontjait és az autizmus-specifikus pedagógiai módszereket összehangolni.

Az irányelvek útmutatásai alapján elengedhetetlen, hogy

- A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók a szükségleteiknek és fogyatékoságaik struktúrájának megfelelő nevelésben, oktatásban és fejlesztésben részesüljenek.
- A fejlesztő nevelés-oktatás keretében, a közösségi nevelés mellett kiemelt hangsúlyt kapjon az egyéni fejlesztés, törekedve azonban a kortárs kapcsolatok kihasználására a szocializációs folyamatban.
- A napirend tudatos szervezésével a sokoldalú tapasztalatszerzés, a szociális tanulás feltételeinek biztosítása.
- Érvényesüljön:
 - A kommunikáció és az interakció elve
 - A normalizáció és a participáció elve
 - A komplexitás, a személyiségközpontúság, a szükséglet orientáltság és a rehabilitáció elve.
 - A kooperáció és a tudatosság elve
 - A differenciálás és az individualizáció elve

Ennek megfelelően a fejlesztő nevelésben részt vevő autista tanulók heti 25 órában vesznek részt tevékenységekben, heti 14 órában rehabilitációs célú foglalkozásokat kéttanáros modellel valósítjuk meg, mely lehetőséget ad az egyéni fejlesztésre.

Tevékenységformák:

- Kommunikáció
- Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés
- Érzelmi és szociális nevelés
- Ember és természet
- Önkiszolgálás, egészséges életmódra nevelés
- Mozgásnevelés

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
1	Kommunikáció	Kommunikáció	Kommunikáció	Kommunikáció	Kommunikáció
2	Mozgásnevelés	Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés	Mozgásnevelés	Mozgásnevelés	Érzelmi és szociális nevelés
3	Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés	Érzelmi és szociális nevelés	Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés	Érzelmi és szociális nevelés	Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés
4	Önkiszolgálás, egészséges életmódra nevelés	Ember és természet	Önkiszolgálás, egészséges életmódra nevelés	Ember és természet	Önkiszolgálás, egészséges életmódra nevelés
5	Önkiszolgálás	Mozgásnevelés	Önkiszolgálás	Önkiszolgálás	Mozgásnevelés

4.6.3 ÁLTALÁNOS ISKOLAI HELYI TANTERVEK AUTISTA TANULÓK SZÁMÁRA

Csoportlétszámot a szakmai ajánlás és a tapasztalatok alapján:

Alsó tagozaton: 6-7 főben;

Felső tagozaton: 6-7-8 főben határoztuk meg, szem előtt tartva a csoportösszetételt, így lehetővé téve a hatékony habilitációs, rehabilitációs munkát.

„10.3. Személyi feltételek speciális csoportban Minimálisan biztosítandó személyi feltételek: a Köznevelési Törvényben előírt, csoportonként 1, az autizmus területén elméleti tudással és gyakorlati tapasztalattal rendelkező gyógypedagógus. Javasolt 6 tanulónként 1 gyógypedagógiai asszisztens biztosítása. Optimális személyi feltételek: 2 tanuló: 1 szakember arány folyamatos biztosítása, szükség esetén 1:1 arány biztosítása legalább az idő egy részében.”/ Ajánlások az autizmus-specifikus alapszolgáltatások kialakításához a köznevelésben 2016,43.o./

4.6.4 TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT AUTISTA TANULÓK ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE

Helyi tantervünk az „51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet”, „Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára” és „Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára” című kerettantervek alapján készült, a A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának irányelve figyelembe vételével (Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei).

Tantárgyak	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	6	1	7	1
Matematika	4	1	4	1	3	1	4	1
Etika	1		1		1		1	
Környezetismeret	-		-		1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Digitális kultúra	-		-		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		2		2	
Rendelkezésre álló órakeret	24		24		24		25	
Habilitációs, rehabilitációs órakeret	10		10		10		11	
Összesen	34		34		34		36	

Tantárgyak	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	Heti óraszám				Heti óraszám			
Magyar nyelv és irodalom	4	1	4	1	4	1	4	1
Idegen nyelv	-		-		2		2	
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1
Etika	1		1		1		1	
Történelem	2		2		2		1	
Hon- és népismeret	1		-		-		-	
Természettudomány	2		3		5		5	
Állampolgári ismeretek	-		-		-		1	
Ének-zene	2		2		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		1		1	
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1		1		1		1	
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		2		2	
Heti órakeret	28		28		30		30	
Habilitációs, rehabilitációs órakeret	11		11		12		12	
Összesen	39		39		42		42	

4.6.5 KÖZÉPSÚLYOS ÉRTELMI FOGYATÉKOS AUTISTA TANULÓK HELYI TANTERVE

Helyi tantervünk az „51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet „Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára” című kerettantervek alapján készült, A sajátos nevelési igényű tanulók

oktatásának irányelve (Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei).

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.		5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.	
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4		5		5	
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2		2		3		3	1	4	1	4		2		2	
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2		2		2	1	2	1	3	1	3		3		3	
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-		-		-		-		1		1	1	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-		-		-		-		-		-		1		-	
	Etika	-		-		-		-		-		-		-		1	
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret	-		-		-		-		1		1		2		2	
Művészetek	Ének-zene	2		2		2		2		2		2		2		2	
	Ábrázolás-alakítás (Vizuális kultúra)	3		3		2		2		2		2		2		2	
Technológia	Digitális kultúra	-		-		-		-		-		-	1	1		1	
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5		5		5		5		5		5		-		-	
	Testnevelés	-		-		-		-		-		-		5		5	
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	-		-		-		-		1		1		1		1	
Egyéb	Önkiszolgálás	2		2		-		-		-		-		-		-	
	Életvitel és gyakorlat	-		-		2		2		2		2	1	3	1	3	1
	Játékra nevelés	2	1	2	1	2		2		-		-		-		-	
Szabadon tervezhető órakeret		2		2		2		3		3		3		2		2	
Összesen		24		24		24		25		28		28		30		30	

Habilitációs, rehabilitációs órakeret	10	10	10	11	11	11	12	12
Összesen	34	34	34	36	39	39	42	42

4.6.6 INTEGRÁCIÓRA FELKÉSZÍTŐ TANULÓCSOPORT

Integrációra előkészítő tanulócsoportunk óraterve megegyezik a befogadó intézmény helyi tantervének tantárgyaival, óraszámával (Az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül: A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet, illetve annak módosítása: 1. melléklet - Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára)

Integrációra felkészítő tanulócsoport tantervének óraszámai

	1. évfolyam		
	kötelező	szabadon választható	tantárgy összes óraszám
Magyar nyelv és irodalom	7	1	8
Matematika	4	1	5
Etika/Hit-és erkölcsstan	1		1
Ének-zene	2		2
Vizuális kultúra	2		2
Technika és tervezés	1		1
Testnevelés	5		5
Kötelező	22		
Szabadon tervezhető		2	
Habilitációs, rehabilitációs órakeret	10		10
Összes óra			34

Integrációra felkészítő tanulócsoport szakmai munkájának rövid ismertetése

A Kecskeméti EGYMI Autizmus Centruma integrációra előkészítő osztályt működtet autista, átlagos vagy átlag feletti intellektusú, kortárs környezetükhöz jól adaptálódó tanulók számára, a Kecskeméti II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában. A csoport indítását – szülői

kezdeményezést követően – a fenntartó Kecskeméti Tankerületi Központ jogelőd intézménye hagyta jóvá.

A csoportba való bekerülés kizárólag a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságának javaslata alapján történik

A csoport maximális létszáma 6 fő.

A fejlesztő munkát két gyógypedagógus és egy gyógypedagógiai asszisztens végzi, ők a Kecskeméti EGYMI alkalmazottai. Munkaidejük a tanulók teljes iskolai tartózkodását lefedik, a reggeli és délutáni ügyeletet, illetve a tanórai helyzeteket mind a speciális csoportban, mind a többségi osztályban.

Az integrációs osztályban tanuló gyermekek fejlesztési folyamatában többségi kerettantervet használunk, a tananyag tanítása korszerű módszertani eszközök segítségével (kooperáció, differenciált tanításszervezés, többtanáros modell) történik. Rendszeresek a szociális-kommunikációs fejlesztő foglalkozások és nagy hangsúlyt kap az önállóság, önkiszolgálás fejlesztése. Az egyes tanítási célok megvalósítása autizmus-specifikus eszközök, módszerek használatával történik. Ez olyan gyógypedagógiai többletszolgáltatást jelent, ami a többségi intézményi gyakorlatban nem jellemző.

Az előkészítés időtartama egy év, melynek végén a Kecskeméti EGYMI iskolalátogatási igazolást állít ki.

Tanulóink többsége a következő tanévben a család által választott és a szakértői bizottság által kijelölt befogadó többségi intézményben kezdik meg az általános iskola első osztályát.

4.6.7 KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT AUTISTA TANULÓK HELYI TANTERVE

Csoportlétszámot a tanulók sajátosságaiból eredő csoportösszetétel és szakmai ajánlás alapján határoztuk meg: 6-9 fő.

„11.1. A gyógypedagógiai intézményben létrehozott speciális csoport kialakításának feltételei
Minimális személyi feltétele csoportonként 1 szakképzett gyógypedagógus, 6 tanulóként egy asszisztens. Optimálisan 2 tanuló:1 pedagógus arány javasolt. Amennyiben az autizmussal élő tanulók értelmi sérült tanulókkal együtt vesz részt az oktatásban, minimum feltétel egy, az autizmusban képzett szakember alkalmazása az intézményben. Optimálisan 4-6 autizmussal élő tanulóra 1 képzett szakember biztosítása, és szükség esetén asszisztens biztosítása javasolt”

**4.6.8 AUTISTA, TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT TANULÓK
KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA HELYI TANTERVÉNEK ÓRASZÁMAI**

Műveltségi terület	Tantárgy	Heti óraszám			
		9. évfolyam		10. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5		5	
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2		2	
Matematika	Matematika	5		5	
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1		1	
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3		3	
Művészetek	Vizuális nevelés	2		2	
Technológia	Digitális kultúra	2	2	2	2
Egyéb	Pályaorientáció	1		1	
	Szakmai alapozó ismeretek	4	1	4	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5		5	
	Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1		1	
Összesen		31		31	
Szabadon tervezhető		3		3	
Habilitációs rehabilitációs órakeret		13		14	
Mindösszesen		47		48	

Műveltségi terület	Tantárgy	11. évfolyam		12. évfolyam	
		1	2	1	2
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	2	1	2
Matematika	Matematika	2		2	
Technológia	Digitális kultúra	1		1	
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5		5	
	Osztályfőnöki óra	1		1	
Szabadon tervezhető			2		2
Közismereti összesen:		12		12	
Készségfejlesztő kerettantervek		20	2	20	2
Szabad készségfejlesztő időkeret			2		2
Habilitációs rehabilitációs órakeret		15		15	
Összesen:		49		49	

4.6.9 KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA KÖZÉPSÚLYOS ÉRTELMI FOGYATÉKOS AUTISTA TANULÓK HELYI TANTERVE

- A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti kerettantere
- A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti kerettantere
 - A készségfejlesztő iskola készségfejlesztő kerettantere
 - Agyagtárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv
 - Háztartástan – életvitel készségfejlesztő kerettanterv
 - Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv
 - Irodatechnikai eszközök használata készségfejlesztő kerettanterv
 - Kert- és parkápoló készségfejlesztő kerettanterv

Autista, értelmileg akadályozott tanulók készségfejlesztő iskola helyi tantervének óraszámjai

Műveltségi terület	Tantárgy	Heti óraszám			
		9. évfolyam		10. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	5		5	
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	5		5	
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1		1	
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	2		2	
Művészetek	Ének-zene	2		2	
	Ábrázolás-alkítás (Vizuális kultúra)	2	1	2	1
Technológia	Digitális kultúra	2		2	
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5		5	
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1		1	
Egyéb	Életvitel és gyakorlat	4	1	4	1
	Gyakorlati képzés előkészítése	2	1	2	1
	Szabad időkeret	3		3	
Összesen		34		34	
Habilitációs rehabilitációs órakeret		13		14	
Összesen:		47		48	

Műveltségi terület	Tantárgy	11. évfolyam		12. évfolyam	
		Heti		Heti	
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	2	1	2	1
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	1		1	
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5		5	
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1		1	
Szabad időkeret		2		2	
Közismeret összesen		12		12	
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20		20	
Szabad készségfejlesztő időkeret		2		2	
Készségfejlesztő időkeret összesen		22		22	
Összesen		34		34	
Habilitációs rehabilitációs órakeret		15		15	
Összesen		49		49	

4.6.10 ÉRTELMILEG AKADÁLYOZOTT TANULÓK KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLAI TANTERVE (9-12. ÉVFOLYAM)

A készségfejlesztő iskola képzés az általános iskolai nevelés-oktatás folytatása.

A képzés célja

A készségfejlesztő iskola a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók részére biztosítja a életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását, továbbá a szakképzésben részt venni nem tudó enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára nyújt a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismereteket.

Az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítása

Felkészíteni a sikeres társadalmi integrációra.

A képzés feladata

A tanuló felkészítése felnőttkori lehetőségeire. (Értelmi fogyatékosok Napközi Otthonaiban, második munkaerőpiacon történő elhelyezkedés, esetleg integrált munkavégzés)

Az értelmileg akadályozott fiatal felnőtt oktatása-nevelése-képzése:

a legáltalánosabb élethelyzetekben történő eligazodásra, helyes cselekvésre,
a szükséges segítség igénylésére és elfogadására,
társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására,
egyszerű munkavégzésben siker elérésére,
reális vágyak és célok kitűzésére

Kerettanterv a készségfejlesztő iskolák számára az 51/2012. (XII. 21.) EMMI sz. rendelet alapján:

- 11.4.3. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti kerettanterve
- 1.4.4. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti kerettanterve
- 11.4.5. A készségfejlesztő iskola gyakorlati kerettanterve
- 11.4.5.16. Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv
- 11.4.5.11. Konyhai kisegítő készségfejlesztő kerettanterv

„Egyszerű munkafolyamatok elsajátítása 3.” – közismereti tárgyak és gyakorlati modulok:

- Szövött-tárgy készítő: 9 óra
- Konyhai kisegítő: 13 óra

A készségfejlesztő kerettantervek heti 4, 8, illetve 12 óraszámra lettek kidolgozva. A gyakorlati évfolyamokon a készségfejlesztő kerettantervek oktatására heti 20 óra (a hozzá tartozó szabad időkerettel) áll rendelkezésre. Ezen időtartamot kell az intézménynek a készségfejlesztő

kerettantervek oktatásával kitöltenie, azaz a tanulónak a gyakorlati évfolyamokon egy 2-5 készségfejlesztő kerettantervből álló képzési egység elsajátítására van lehetősége.

A készségfejlesztő iskola sikeresen teljesített gyakorlati évfolyamai eltérő készségfejlesztő kerettantervek szerinti oktatással megismételhetők.

A készségfejlesztő kerettantervek sikeres elvégzése rész-szakképzettséget, illetve szakképzettséget nem tanúsít.

–

A nevelés-oktatás célja az általános iskolában elsajátított életkezdéshez, pályaválasztáshoz kapcsolódó ismeretek megerősítése, a gyengébb vagy sérült funkciók fejlesztése. Különösen nagy hangsúlyt helyezünk a gyakorlati tevékenységekkel és a munkavállalással kapcsolatosan a kommunikáció fejlesztésére. A készségfejlesztő iskola olyan nyitott szellemiségű, befogadó intézmény, amelyben minden tanuló számára lehetővé válik a képességeinek megfelelő ismeretek elsajátítása, a munkatevékenységekben rejlő sikerélmény átélése.

A készségfejlesztő kerettanterv elméleti és gyakorlati vizsgával zárul. A képzés végén a tanulók előre összeállított tételsor alapján gyakorlati tevékenységet kísérően ad számot elméleti tudásáról. A gyakorlati vizsgán be kell mutatni egy készterméket vagy munkafolyamatot, amelyet a tanuló a legjobbnak tart saját munkái közül, egy elkezdett munkadarabon pedig folytatja a munkát, bemutatva gyakorlati ismereteit. A vizsgabizottság tagjai:

- a gyakorlati tevékenységet oktató szakember
- szakirányú végzettségű gyógypedagógus és
- a bizottság elnökéből áll.

**A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok: 2020-as NAT alapján.
A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok:**

Műveltségi terület	Tantárgy	Heti óraszám			
		9. évfolyam		10. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	5		5	
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	5		5	
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	2		2	
Művészetek	Ének-zene	2		2	
	Ábrázolás-alakítás (Vizuális kultúra)	2	1	2	1
Technológia	Digitális kultúra	2		2	
Testnevelés és	Testnevelés	5		5	

egészségfejlesztés	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1		1	
Egyéb	Életvitel és gyakorlat	4	1	4	1
	Gyakorlati képzés előkészítése	2		2	
	Szabad időkeret	3		3	
Összesen		34		34	
Habilitációs rehabilitációs órakeret		4		5	
Összesen:		38		39	

A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok:

Műveltségi terület	Tantárgy	11. évfolyam		12. évfolyam	
		Heti		Heti	
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	2		2	
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	1	1	1	1

Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5		5	
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1		1	
Szabad időkeret		2		2	
Közismeret összesen		12		12	
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20		20	
Szabad készségfejlesztő időkeret		2		2	
Készségfejlesztő időkeret összesen		22		22	
Összesen		34		34	
Habilitációs, rehabilitációs órakeret		5		5	
Összesen		39		39	

5. KOLLÉGIUMI NEVELÉS

A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium - igazodva a Kt. rendelkezéseihez – a nevelési folyamat során a gyermekek tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. Külön figyelmet fordítunk az SNI gyermekek egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a gyermekek személyiségének gazdagításához, kompetenciák fejlesztéséhez a közösség fejlődéséhez.

A kollégiumi foglalkozások és tevékenységek átszövik és irányítják a gyermekek életét. A kollégium a maga sajátos arculatával, hagyományrendszerével, foglalkozásaival, tevékenységeivel, a szabadidő megszervezésének változatos módjaival hozzájárul az ott eltöltött idő hasznos és örömteli megéléséhez. A kollégium a kompetenciák fejlesztését úgy segíti, hogy a tematikus csoportfoglalkozások során olyan tevékenységeket szervez, amelyek által a gyermekek ismeretei bővülnek, képességeik gyarapodnak, attitűdjük pozitív irányba formálódik. A kollégiumi foglalkozások az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, szociális képességek fejlesztésére, az egészséges életvitel kialakítására, a tágabb természeti társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek. A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a gyermekekben kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi órarend kialakításakor az alábbi szabályok alapján jártunk el:

A kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló jogszabályban meghatározottaknak megfelelően a kollégiumi nevelés alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,

A kollégiumi nevelés alapelvei és céljai

Küldetésnyilatkozat

„A gyereknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyerek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az.”

Tari Annamária”

Igényes szakmai munkával családias légkört teremtve és kulturált környezetben a gyermek képességrendszerének figyelembevételével nevelünk. A gyermekeket önmagukhoz mérten neveljük az egészséges életmódra és környezettudatos magatartásra. Feladatainkat szeretetteljes közvetítő légkörben valósítjuk meg. A nevelés és oktatás feladataiban szorosan

együttműködünk a családdal, pedagógusokkal és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő asszisztensekkel.

Intézményünkben az értelmi képességek fejlesztése mellett nagy hangsúlyt kap a személyiséget gazdagító érzelmi, erkölcsi nevelés. A társadalmi és tanulási tapasztalatok széles körét biztosítjuk tanulóink számára, figyelembe véve életkori sajátosságait, képességeiket és igényeiket. Következésképpen magas szakmai igényeink vannak, és fontosnak tartjuk mindennapi munkánkban a folyamatos fejlődést.

A bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a fő feladatunk.

Fogyatékos tanulóknál a fogyatékoság okozta egyéni szükségletek figyelembevételével az életkorukhoz, egészségi és mentális állapotukhoz mért speciális ellátást, segítségnyújtás adunk.

A szülőkkel, nevelőszülőkkel folytatott intenzív munka révén az eredményes szocializáció biztosítása a célunk. A szociális hátrányok leküzdése érdekében az nevelés során olyan közösségi programokat igyekszünk biztosítani, ami segíti a társadalomba való beilleszkedésüket elfogadásukat, integrációjukat.

A Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Juhar utcai tagintézmény épületében látja el a kollégiumi feladatkört. A kollégium kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat nevel. A gyermekek a sajátos nevelési igény széles spektrumán mozognak. Életkorukat tekintve óvodáskortól egészen készségfejlesztő iskolás korig. A gyermekek sajátos nevelési igényei a nevelésben és oktatásban a dolgozóktól speciális módszerek alkalmazását igényli.

A tanulók életrendje, tanulása szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégium alapfeladata biztosítani a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azoknak a sajátos nevelési igényű tanulóknak, akiknek a lakóhelyén nincs lehetősége a tanuláshoz, illetve ahol a család nem tud a tanuláshoz megfelelő körülményeket biztosítani.

A közösségben a nyugodt családi légkör biztosítása fontos szervezési feladat. Az önálló tanulás támogatása, tehetséggondozás és a különböző szabadidős programok plusz elsajátítható értékeket nyújtanak, hozzájárulva ezzel az esélyegyenlőséghez.

A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium működésének rendje szervesen illeszkedik az intézményegységek rendjéhez. A kollégiumban a pedagógusok éves nevelési terv alapján végzik nevelő munkájukat. Az állandóságot figyelembe véve a gyermekek-tanulók saját csoportjukban tartózkodnak pedagógusukkal és gyógypedagógiai asszisztensükkel. A pedagógus az ügyviteli munkáját is az adott helyen látja el. A szervezéskor a nevelés mellett figyelembe vesszük a gyermekek sajátos nevelési igényéből adódó pedagógiai és egészségügyi rehabilitációs célokat és feladatokat. A kollégium biztosítja az egészséges testi-lelki fejlődést. Kiemelten a rendszeres étkezést, tisztálkodást és megfelelő egészségügyi ellátást, szükség esetén a precíz, pontos gyógyszeradagolást.

A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát a tanulók életkorának és diagnózisának figyelembevételével szervezi, a gyermekek szükségleteit és a foglalkozások-szabadidő optimális egyensúlyát figyelembe véve.

Nevelési alapelvek

A kollégium a nevelésben a társadalmilag elfogadott közösségi szokásokat és mintákat közvetíti és a szociális készségeket fejleszti. A gyermekek számára segíti elfogadni és alkalmazni az együttélés szabályait. Az optimális fejlődés érdekében nyugodt környezetet biztosít a pihenéshez és alváshoz. Az egészséges életmódhoz a mindennapi testmozgás lehetősége biztosított. Fontos a friss levegőn eltöltött idő mennyisége és minősége, ezért szabadidőben az intézmény parkos területén labdajátékokat játszhatnak, kültéri tornagépeket és eszközöket használhatnak.

Általános napirend

Időtartam	Tevékenység megnevezése
6.30-7.00	Folyamatos ébresztés, tisztálkodás, hálórend kialakítása – amelyben minden gyermek képességeihez mérten részt vesz, szükség szerint segítségnyújtással
7.00-7.45	Reggeli, gyógyszerek kiosztása.

7.45-8.00	Gyülekező, gyerekek átadása a pedagógusoknak
8.00-11.30	Alsó tagozat tanítási órák
8.00-13.30	Felső tagozat tanítási órák
11.30-14.00	Folyamatos ebédeltetés és gyógyszerosztás. A gyógyszerosztás az ápolónő feladata.
14.00-17.00 15.00-15.30	Kollégiumi csoportfoglalkozások és szabadidős és szabadtéri tevékenységek Uzsonna
15.30-18.00	Kollégiumi csoportfoglalkozások és szabadidős és szabadtéri tevékenységek
18.00-19.00	Felkészülés a vacsorához. vacsora
19.00- folyamatosan	Egyéni és csoportos beszélgetések, szabad játék, kisebbeknek meseolvasás, idősebek számára tv nézés Fürdés, felkészülés az éjszakai pihenőre

Tanulás szervezése és tartalma:

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be iskolájukat. Az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátítása, segíti az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe. Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret elméleti és tapasztalati alapjai. A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei. Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására. Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban

5. A családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében. A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

6. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára. A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

7. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának. A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Témakörök

	témakörök	óraszámok
1.	A tanulás tanítása	4
2.	Az erkölcsi nevelés	2
3.	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	1
4.	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	2

5.	A családi életre nevelés	2
6.	Testi és lelki egészségre nevelés	3
7.	Fenntarthatóság, környezettudatosság	2
		16

c) a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,

Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Fontos a megfelelő életritmus, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer kialakítása. A gyermekek rendelkezzenek olyan ismeretekkel, gyakorlati képességekkel, melyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. Feladatunk biztosítani, hogy a kollégium helységei legyenek minden részletében kulturált, esztétikus közeg, ahol a gyermekek jól érzik magukat. Ez egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket, műveltségüket.

Célunk, hogy gyermekeink testben, lélekben egészséges fiatalok legyenek. Ezért fontos szerepet kap a rendszeres sportolási lehetőség. A sportolás, az egészséges életmódra nevelés segít a személyiség fejlesztésben is. A mozgásos tevékenységek során a gyermekek ösztönös cselekvéseit használjuk fel. Így az egyszerű mozgásfolyamat alapformáit spontán módon sajátítják el. A mozgásfejlesztésen keresztül több területet is kedvezően befolyásolhatunk. Így a testséma alakítását, e keresztül a térpercepció fejlesztését. Fontos, hogy játékos jellege megmaradjon, a gyermekek örömmel végezzék.

d) a tanulók fejlődését, tehetség gondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elveit,

Az „**Ügyes kezek**” Programmal arra kötelezzük magunkat, hogy a népi hagyományok értékeit megőrizzük és a manuális tevékenységek különböző formáival a gyermekek képességeit sokoldalúan, fejlesszük. A természetes oldott légkört tekintjük nevelőmunkánk

alapformájának. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve építjük be a mindennapokban, a kézműves tevékenységekben, a jeles napi készülődésekben azokat a hagyományokat, amelyek a gyermekek életét érzelem gazdaggá teszik.

- Ünnepeink előtti készülődés, ráhangolódás az ünnepre, /advent, karácsony, húsvét /
- A nemzeti ünnepekre való készülődés, megemlékezés
- A természetes anyagok megismerése, velük való manuális tevékenységek
- A gyermekekben a néphagyományok és a változatos manuális tevékenységek iránti képességek megalapozása

A program célja:

- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítésével a teljes személyiség kibontakoztatása, melynek során figyelembe vesszük az életkorát, egyéni fejlődési ütemét.
- A gyermekekben a néphagyományok és a változatos manuális tevékenységek iránti befogadó képességeinek megalapozása.

A program feladatai:

A gyermekek életkorának megfelelő élményt adó, manuális cselekedtetésre ösztönző népi hagyományok beépítése. A jeles napok közül azok kerülnek be a programba, melyek eddig is jelen voltak a nevelésünk folyamatában az évszakok jeles napjai.

Feladatunknak tartjuk a gyermekek életkorának megfelelő testi és lelki szükségleteinek kielégítését. Ezen belül az egészséges életmód alakítása, érzelmi nevelés, szocializáció segítése.

A hagyományok értékeit megőrizve a manuális tevékenységek különböző formáival a gyermekek képességeit sokoldalúan fejlesszük. A manuális tevékenységek során az anyagok és eszközök olyan tulajdonságaival ismerkednek meg, amelyek a közvetlen tapasztaláson alapulnak.

Fontos, hogy a gyerekek a mai világban is rácsodálkozzanak az alkotás örömére, a saját maguk által létrehozott minőségeknek, esztétikumnak tudjanak örülni. A nyugodt, szép dekoratív környezet, a családi hangulat mindezt megsegíti, és a kollégák vezetésével képességeik, készségeik fejlődhetnek, tehetségük zavartalanul bontakozhat ki, mindennapi feszültségeik oldódhatnak, s újra és újra kipróbálhatják magukat, ezáltal sikerélménnyel töltekeznek fel minden alkalommal.

A mozgásos tevékenységek és a gyermekek mozgásigényeinek fejlesztését szolgálják. A mozgásos fejlesztésen keresztül több területet is kedvezően befolyásolhatunk. Így a testséma kialakítását, ezen keresztül a térpercepció fejlesztését. A mozgásos tapasztalatok nyomán nemcsak a környezetről, hanem saját testről is kialakulhat az úgynevezett „kognitív térkép”. A saját testi én érzése aktívabbá váljon. Fontos, hogy a játékos jellege megmaradjon, a gyermekek örömmel végezzék.

Gyermek jóga program

A jóga mozgásforma mesébe ágyazva egy szórakoztató szabadidős tevékenység. Képes kártyák segítségével a gyermekek számára motiváló hatással bír. Sok játékkal, mesével és utánzással vonjuk be a gyerekeket a gyakorlatokba. A gyerekek egészséges testi – lelki – érzelmi fejlődésének feltétele a spontán mozgás örömének átélése a cél. Stresszoldó hatása pedig kiemelkedő. Heti rendszerességgel tartott mozgásos foglalkozás közösségfejlesztő hatású. A nagyobb korosztály számára már egy-egy konfliktus lemozgására-feldolgozására is van lehetőség.

A program célja:

- testi-lelki-érzelmi egyensúly kialakítása
- érzelmek kezelése nyugtató légzésgyakorlatok elsajátítása
- mozgások pontos utánzásának képessége
- jóga pózok által izmok nyújtása erősítése
- egyensúly fejlesztés
- orientáció fejlesztése térben és időben
- a mese által a sorrendiség és az emlékezet fejlesztése
- kreativitás fejlesztése

Mozgáskotta program

A Mozgáskotta módszer jelentősége: Mozgásos tevékenységbe integráltan, komplex módon jelennek meg a különböző fejlesztési területek. A széleskörű játékos fejlesztési formák megteremtik annak lehetőségét, hogy minden gyermek sikerélményhez jusson, ami további motivációs bázisul szolgál.

A gyermekek korcsoportokra bontva heti egy alkalommal irányított foglalkozáson vesznek részt. A szabad játékidőben, kötetlen formában alkalmazva, a gyermekek fantáziájára bízva, segíti a kreatív gondolkodás, szabálytudat alakulását, az együtt játszással támogatja a szocializációs folyamatokat.

A program céljai:

- feszültségoldó valódi mozgásos játék
- természetes mozgások gyakorlása
- képességfejlesztő mozgásfeladatok
- határozott mozgássorok leképezése
- mozgások térbeli és időbeli szerkezetének megismerése
- gondolati mozgásminták megvalósításának képessége
- értelmi és fizikai aktivitás fejlesztése
- pozitív transzferhatás, pszichológiai hátrányok kompenzálása

f) a hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások tervét,

A kollégium célja a sajátos nevelési igényű tanulók társadalomba való zökkenőmentes beilleszkedésének elősegítése. Kiemelt feladat a sajátos nevelési igényű halmozottan, halmozottan hátrányos helyzetű diákok számára az életvezetési technikák elsajátítása, a szociális képességek fejlesztése elősegítve ezzel a munkaerőpiacon való elhelyezkedést.

Tanulási alaptevékenységek fejlesztése: kognitív képességek, figyelem, emlékezet, probléma megoldó készség, hatékony tanulási technikák elsajátítása, tanulási motiváció fejlesztése.

Egészséges életre nevelés, családi életre való felkészítés: egészségügyi ismertek, családi élet megszervezésének ismerete, önálló életvezetés megtanítása, szabadidő hasznos eltöltése, olvasás megszerettetése, múzeumlátogatások, iskola versenyekbe való bekapcsolódás, mozgás és kézművesprogramok előtérbe helyezése.

A kollégiumi programok biztosítják a közösségi élmény megélését. Kialakítja a tanulók közössége iránti felelősséget és bizalmat.

g) a kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszereit, eszközeit, a művelődési és sportolási tevékenységek

A közösségi nevelés szempontjából elemezni kell az egymásnak nyújtott segítség mértékét és az önkéntességet. A gyermekeket meg kell tanítani az egymás munkájának megbecsülésére, értékelésére. A gyermekekben alakuljon ki, olyan beállítódás és képesség, hogy szívesen segítsenek rászoruló társaiknak.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- Elősegíteni a nehezen alkalmazkodó gyermekek beilleszkedését
- Hozzájárulni a közösségi érzés felébresztéséhez, és lehetőleg pozitív tartalmat adni a közösségi életnek
- A közösségek legyenek a demokratikus vezetési és viselkedési magatartás gyakorló terepei
- Bontakozzék ki bennük a kezdeményező, önszervező, önszabályozó, közösségteremtő készség
- A közösségek ma társas együttlét olyan keretei legyenek, amelyekben biztosított a gyermek minél egyénibb fejlődése mellett az együttműködés minél magasabb foka
- Gyermekközpontúnak kell lenni, de úgy, hogy a nevelés célkitűzéseinek megvalósítása felé haladjunk
- A hagyományok minden közösség életében nagy jelentőségűek. A készülődés, az ünnepi hangulat, majd a rá váró emlékezés sok közös élmény forrása lehet, erősíti az összetartozást, segít az egymásra figyelésre, egymás segítségével, önmaguk megmérettetésében, önbizalmuk fokozásában.

h) a kollégium hagyományait és továbbfejlesztésének tervét,

A kollégium bekapcsolódik az intézményi szintű programokba és ünnepekbe. Fontosnak tartjuk a nemzeti ünnepekről való megemlékezéseket, ezen alkalmakkal iskolánk tanulói immár hagyománnyá válva ünneplik a nemzeti ünnepeket. Minden évben az évszakoknak megfelelő ünnepekről sem feledkezünk meg, minden évszakhoz szervezünk olyan közösségi játékot, amelynek célja a népszokások megismertetése, illetve megszerettetése gyermekeinkkel. Csoportszinten szinte már hagyomány a gyermekek névnapjának és születésnapjának a megünneplése- ezek mind a közösségi nevelést erősítik.

k) egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium segít megtanulni, hogyan kerülhetők el a környezet egészséget, biztonságot veszélyeztető helyei, helyzetei. A kollégium a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti is ízlésüket, igényességüket. Környezeti adottságai révén hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód iránti igény kialakulásához. A kollégiumban a tanulók nevelése során kiemelt figyelmet kap a saját állapot pontos megértése, szükség esetén a gyógyászati, illetve az egyéb speciális eszközök használata. A teljes körű egészségfejlesztés érdekében a következő főbb szempontokat tartjuk fontosnak: - egészséges táplálkozás - egészségfejlesztő testmozgás - lelki egészség végelme, személyiségfejlődés - káros szenvedélyek elkerülése

l) a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységet,

Gyermekeink szociális összetétele indokolttá teszi a sokoldalú, hatékony gyermek és ifjúságvédelmi munkát. A nevelő - oktató munkánk hatékony lehessen a gyermek és ifjúságvédelmi felelős az intézmény pedagógusaival együttesen védő –óvintézkedést tesznek a rászorulóknak érdekében. Az iskolai- és óvodai szociális segítő munkatárssal az intézménynek folyamatos a kapcsolattartása.

A gyermek- és ifjúságvédelem célja és feladatai kollégiumunkban:

- Célunk a törvényben meghatározott szabályok, feladatok, elvárások adaptálása kollégiumunk működő rendszerébe.
- A gyermekvédelem olyan komplex tevékenységrendszer, amelyet a gyermeki jogok és szükségletek maradéktalan kielégítése érdekében alakítunk ki problémamegelőző és problémakezelő céllal.
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatért, illetve végrehajtásáért a kollégium vezetője a felelős.

A gyermek- és ifjúságvédelem során alkalmazott módszerek, eszközök

- Helyzetfeltáró beszélgetés, esettanulmány készítése
- Egyéni foglalkozások, beszélgetések
- Kiscsoportos foglalkozások, beszélgetések
- Preventív célt szolgáló előadások szervezése (drog, alkohol, bűnmegelőzés)
- Bizalomépítés
- Kapcsolatépítés

Heti több alkalommal is van lehetősége a tanulóknak, szülőknek pedagógusoknak az esetleges tanácsadásra.

j) az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formáit

Az intézményegységekkel napi kapcsolatot tart, elérhető a kollégium telefonon, e-mailen és személyesen. A szülőkkel történő információ átadás telefonon, e-mailen, KRÉTA felületen, zárt csoportban lehetséges. Az intézményegység-vezető megadott időpontban fogadóórát tart, megadott időponttól eltérően, előre egyeztetve is lehetőség van a kapcsolattartásra.

6. AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUSI HÁLÓZAT

1. Jogszabályi háttér:

Az ellátás heti rendszerességgel, a sérülés típusától függően az alábbi jogszabályok és irányelv alapján történik:

- a 2011. évi CXCV. törvény,
- a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről,
- a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei.

2. Alapelveink:

- Az esélyegyenlőség kialakítása.
- A sajátos nevelési igényű tanulók szocializációjának elősegítése.
- Az integrációban, az inkluzív nevelésben résztvevőkkel történő együttműködés
- Attitűdváltás, az integráló főigazgató, igazgatók és nevelőtestületek elkötelezettségének erősítése.
- Az elfogadó, kölcsönös tiszteleten, megbecsülésen alapuló légkör kialakítása
- Folyamatos önképzés, innováció támogatása, elősegítése.

3. Célunk:

- Szemléletformálás, társadalmi tudatosság kialakítása.
 - Az integrált nevelésben résztvevő sajátos nevelési igényű tanulók részére speciális gyógypedagógiai segítségnyújtás.
 - A társadalmi beilleszkedés esélyegyenlőségének megteremtése az érintett családok számára.
 - Segítségnyújtás a befogadó iskolák pedagógusainak, a sajátos nevelési igényű tanulók szüleinek, az integrált nevelésben résztvevő valamennyi személynek.
 - Kapcsolattartás, együttműködés az integráló intézmények vezetőivel, nevelőtestületeivel.
 - Az integráló intézményekben a sérülés-specifikus tárgyi és személyi feltételek biztosításának elősegítése.
 - Intézményünk eszközkölcshözjárásának működtetése, folyamatos bővítése.

4. Feladataink:

- A szakértői véleményben rögzített javaslat értelmezésének segítése a befogadó pedagógusok és szülők számára.
- Tanórai hospitálás, a sajátos nevelési igényű tanulók megfigyelése.
- Diagnosztikus mérések készítése.
- Segítségnyújtás a befogadó intézmény tanítási-tanulási folyamatainak tervezésében (differenciált felkészülés; speciális módszerek, tanulásszervezési módok alkalmazása; kéttanáros modell alkalmazása, speciális segédeszközök használata; sérülés-specifikus környezet kialakítása).
- Folyamatos együttműködés az integráló iskola nevelőtestületével (rendszeres konzultáció, tanácsadás, igény szerint előadások tartása, a tanórákra való differenciált felkészülés segítése), az SNI tanuló beilleszkedésének segítése.
- Habilitációs, rehabilitációs fejlesztések tartása.
- Javaslat speciális segédeszközök alkalmazására, a tanulási környezet kialakítására.
- Az SNI tanuló haladásának figyelemmel kísérése és az értékelésében való részvétel.
- A befogadó intézmény attitűd alakításának segítése (szakirodalom ajánlása, előadások, esetmegbeszélések).
- Az SNI tanuló szüleinek történő kapcsolattartás (tanácsadás tanulással-, neveléssel-, pályaválasztással kapcsolatban).
- Együttműködés a társszakmák képviselőivel.

5. Ellátás formája:

Egyéni, kiscsoportos (optimális esetben 1-3 fő) vagy kéttanáros modell keretében valósul meg.

A környezeti és a tárgyi feltételeket elsősorban a befogadó, többségi intézmény, de igény

szerint az utazó gyógypedagógiai hálózat biztosítja.

Az ellátás elsősorban jelenléti formában történik, de szükség esetén tantermen kívüli digitális oktatás keretében is megvalósulhat.

6. Ellátás időkerete:

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátásának tervezésekor, lehetőségeink szerint figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, órarendjét, terhelhetőséget, a fejlesztésben részt vevő más szakemberek időbeosztását, a többségi intézmények helyi adottságait.

7. Szakmai munka:

A szakmai munkát a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei határozzák meg. Ennek értelmében az elvárások minden esetben igazodnak a tanulók fejlődési üteméhez. A tanulók fejlesztése sérülés-specifikusan valósul meg. Az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a tanuló állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt. Alkalmazzuk a korszerű pedagógiai módszereket, a digitális taneszközöket a gyógypedagógiai munka hatékonyabbá tételének érdekében. Szakmai munkánkba igyekszünk beépíteni a továbbképzések, szakmai konferenciák ismereteit, tapasztalatait. Szorosan együttműködünk az integráló pedagógusokkal, szükség esetén tanácsot adunk, hospitálási, konzultálási lehetőséget biztosítunk. Segítjük az érintett családok mindennapi életét. Intézményegységünk tagjai aktívak, sokoldalúak, innovatívak, folyamatosan képzik magukat.

8. Kapcsolattartási formák:

- Esetmegbeszélés, konzultáció
- Hospitálás
- Tanácsadás

Ennek keretében:

- Felkészítjük a pedagógust a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására.
- Segítséget nyújtunk a szakvélemény, diagnózis értelmezésében.
- Javaslatot teszünk a tanulók egyéni igényeihez igazodó környezet kialakítására.
- Segítünk a tanuláshoz szükséges sérülés-specifikus segédeszközök, tankönyvek, taneszközök kiválasztásában.
- Módszertani segítséget nyújtunk a differenciálás megtervezéséhez.
- Tájékoztatást adunk a sajátos nevelési igényű tanulók speciális értékelésének lehetőségeiről, segítünk a gyermekek eredményeinek értékelésében.
- Felhívjuk a figyelmet az értékelés és a vizsgák során a sajátos nevelési igényű tanulókat megillető kedvezményekre (felmentés, segédeszközök használata, többletidő, beszámoltatás és számonkérés módja).
- Szemléletformáló programokat szervezünk a többségi intézményekben.
- Eszközbemutatókat, könyvajánlókat szervezünk.
- Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot egyéb segítő szakemberekkel.

9. Kapcsolattartás a szülőkkal:

- Segítséget nyújtunk a szakvélemény, diagnózis értelmezésében.
- Kérésükre tanácsot adunk nevelési, életvezetési helyzetek megoldásához.
- Javaslatot teszünk további vizsgálatokra.
- Tájékoztatást adunk a fejlesztés lehetőségeiről.
- Rendszeresen beszámolunk a tanulók fejlődéséről.
- Javaslatot teszünk a tanuló egyéni igényeihez alkalmazkodó otthoni környezet kialakítására.
- Segítséget nyújtunk a speciális eszközök kiválasztásában, informáljuk a szülőket az eszközök beszerzési lehetőségeiről.
- Nyílt órát és azt követően konzultációs lehetőséget biztosítunk.
- Igény szerint segítjük a sérült embereket képviselő szervezetekkel való kapcsolatfelvételt.
- Tanácsot adunk a továbbtanuláshoz, iskolaválasztáshoz.
- Rendszeres konzultációs lehetőséget biztosítunk a szülőknek egyénileg egyeztetett időpontban.

10. Mentori program:

- Gyakorlóhely biztosítása főiskolai hallgatók részére.
- Gyakornoki státuszban lévő kollégák segítése.
- Minősítő vizsgára, minősítési eljárásban való részvételre történő felkészülésben segítséget nyújtunk.

11. Adminisztráció:

- Egyéni fejlesztési terv készítése a többségi pedagógussal együttműködve.
- Egyéni fejlődési lapok, belívek vezetése elektronikus formában.
- Diagnosztikus mérések készítése.
- Félévi és tanév végi szöveges értékelés elkészítése elektronikus formában.
- Konzultációs űrlapok kitöltése.
- Tanulói portfólió készítése, rendszerezése.

Munkánkat az utazó gyógypedagógusi hálózat munkaközössége által kidolgozott és jóváhagyott protokolljában foglaltak szerint szervezzük és végezzük, melyet a honlapunkon elhelyezünk.

7. A TANKÖNYVEK, A TANULMÁNYI SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVE

A pedagógusok az intézmény munkatervében meghatározott időpontig kiválasztják ki a nevelő-oktató munkához szükséges tankönyveket. Olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.,
- olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók,

Az autizmus spektrumzavarral küzdő, a fejlesztő nevelés-oktatásban részesülő, továbbá az értelmileg akadályozott tanulók közül az alsó határértékhez közelálló tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés. A tankönyvlistán szereplő tankönyvek közül a tanulók egyéni képességstruktúrájának és szükségleteinek megfelelő ép és fogyatékos tanulók számára készült tankönyvek is választhatóak. Gyakran használunk kézzel készített, egy-egy tanulóra adaptált taneszközt is, melyeket a tanulók gyógypedagógusai készítenek el.

A Kecskeméti Tankerületi Központ engedélyével felhasználható központi tankönyvtámogatást – a fenti körbe tartozó tanulók részére - fejlesztő eszközök beszerzésére is fordíthatjuk.

8. A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció célja, feladatai

A helyi tantervünkben meghatározott kötelező tanórai foglalkozásokon túl gyermekeink, tanulóink számára kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs-rehabilitációs foglalkozásokat tartunk. Az egyes gyermekek számára tervezett óraszámokat az Nkt. 6. sz. mellékletében szabályozott keret figyelembevételével, továbbá a 20/2012. EMMI rendelet által megfogalmazott számításoknak megfelelően, és mindezen túl az egyes gyermekek, tanulók szakértői javaslatában foglaltak alapján tervezzük/végezzük.

A kötelező habilitációs-rehabilitációs fejlesztések során a szakértői javaslatokban foglalt, és a gyógypedagógusok által tanévenként elvégzett diagnosztikus mérések során feltárt, például kognitív funkciók, szociális készségek, mozgás, stb. fejlesztésére fokozottan gondot fordítunk. A habilitációs-rehabilitációs foglalkozásokat az egyes terápiás foglalkozásokba építjük be az egyéni szükségleteknek megfelelően.

A habilitációs, rehabilitációs fejlesztések célja, feladata:

- az értelmi-, a mozgásszervi-, az érzékszervi, a beszéd-fogyatékoságból, az autizmus spektrumzavarból és az egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a meglévő ép funkciók bevonása a hiányok kompenzálása érdekében,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására törekvés,
- amennyiben szükséges, úgy speciális fejlesztő-eszközök ajánlása és azok használatának megtanítása.

9. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGSZERVEZÉSÉNEK MÓDJA

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg az alábbiak szerint.

Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

- heti 5 kötelező testnevelés óra.

A tanórán kívüli sportfoglalkozásokat az iskolai diáksport foglalkozások keretében szervezzük meg. Ezekben az intézmény minden tanulója jogosult részt venni. A foglalkozások pontos idejét tanévenként a munkatervben tervezzük meg.

10. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTFELMÉRÉSÉNEK MÓDSZEREI

Célja elsősorban az, hogy feltérképezze tanulóink egyes képességeinek hiányosságait és kiinduló alapot teremtsen a fejlesztő, terápiás vagy a tehetséggondozást célzó programok elkészítéséhez.

A tanulók fizikai állapotának felmérését a NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) alkalmazásával végzik a testnevelést tanító pedagógusok úgy, hogy minden esetben figyelembe veszik tanulóink sajátos nevelési igényéből adódó problémákat, például azt, hogy egy-egy teszt végrehajtását nem tudják a központi előírásoknak megfelelően, szabályosan végrehajtani. Ebben az esetben az egyes feladatokat a fizikai vagy mentális problémák miatt csak speciálisan adaptált formában, vagy gyógypedagógiai asszisztens segítségével, adott esetben pedig egyáltalán nem lehet megvalósítani.

A NETFIT fittség-mérési rendszer a fizikai fittségi állapotot nemhez és életkorhoz igazodó külső kritériumértékekhez, úgynevezett egészségsztenderdekhez viszonyítja.

A program négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil eredményei egészében véve jellemzik egy tanuló egészségközpontú fittségi állapotát. A módszer az egyéni teljesítményt egy külső kritériumértékhez viszonyítja, ami az egészséghez szükséges minimális fittségi teljesítményérték. Így a tanulók fizikai állapotuknak megfelelően, a teszteredményeik alapján három zónába (tartományba) sorolhatóak:

1. egészségzóna,
2. fejlesztés szükséges zóna,
3. fokozott fejlesztés szükséges zóna.

NETFIT fittségi profiljai és fittségi tesztjei:

Testösszetétel és tápláltsági profil:

1. Testmagasság mérése
2. Testtömeg mérése
3. Testzsír-százalék mérése

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

1. Állóképességi ingafutás teszt (15 m)

Vázizomzat fittségi profil:

1. Ütemezett hasizom teszt
2. Törzsemelés teszt
3. Ütemezett fekvőtámasz teszt
4. Kézi szorítóerő mérése
5. Helyből távolugrás teszt

Hajlékonysági profil:

1. Hajlékonysági teszt

11. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünk minden tagintézményében rendelkezésre állnak a neveléshez, oktatáshoz szükséges tárgyi és személyi feltételek.

Az esélyegyenlőséget szolgáló törekvéseink célja, hogy biztosítsuk az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, figyelembe véve a szülők igényeit és a jogszabályi előírásokat.

A program közvetlen célcsoportja: a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és pedagógusai. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása mellett biztosítjuk tanulóink optimális képzésével az esélyteremtést. A lemaradást egyéni foglalkozásokon, felzárkóztatások alkalmával, differenciált neveléssel, oktatással, speciális pedagógiai módszerek alkalmazásával igyekszünk szintre hozni.

A tervezett tevékenységek koordinálása, a program végrehajtása, az intézmény mindennapi feladata. Az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért az intézmény vezetője a felelős.

Intézményünkben az alábbi tevékenységeket végezzük az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató jelzőrendszer működtetését,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését.

11.1 KOMPLEX PROGRAMOK

- A tanulóink esélyegyenlőségének biztosítása, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése érdekében egyrészt személyre szabott pedagógiai módszereket alkalmazunk, másrészt olyan komplex programokat építünk be intézményünk pedagógiai gyakorlatába, amely erősíti a tanulók tanítási-tanulási folyamatba való bevonódását, a tanulás élményszerű megközelítését, az önismereten alapuló pályaválasztást, valamint a legalább középfokú végzettséget eredményező tanulási eredmény elérését. A tanulásban akadályozottak általános iskolájában alkalmazott programok: a **Komplex Alapprogram**.

12. A KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az *előkészítő 1. o. 4. 5. 7. és 8. osztályban* kerül bevezetésre a 2024/25-ös tanévben a tanulásban akadályozottak általános iskolájában.

12.1 ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsolódás megelőzése, a tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve járuljon hozzá a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), aminek segítségével képessé válnak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

12.2 ALAPELVEK:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybeváogó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

12.3 KOMPLEX ALAPPROGRAM

- Egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- Alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- Különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

12.4 FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket).

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálja.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájuk kialakításában és megvalósításában.

- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár–diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük pozitív énképét, erősítjük belső kontrollós beállítódását, fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én”-erős, jó komfortérzésű fiatalokat!
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon- és népismeret,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe,
- testmozgás fejlesztése az oktatás minden színterén.

3. További feladatok:

- A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.
- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel a tanuló egyéni igényeihez igazítjuk a tanulást.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal, illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.

- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit, és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. A Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési-oktatási program – KAK
- Tanítási stratégia – DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db)
- Tanítói-tanári kézikönyvek (10 + 16 db)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia- és kreativitásfejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási-tanítási folyamatokat.
- A pozitív motiváció eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek:

6.1. A tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása

- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás-tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ában a DFHT-t (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoporthoz) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezen kívül a tanórák 80%-ában a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)

- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projektmódszer
- szituációs játékok

12.5 A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A Testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra,
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben,
- szabadidős mozgástevékenységek.

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgásalapú támogatása iskolai környezetben.**

2. Az Életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat-alapú koncepció figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelzi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínőségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten – a rendszerszemléletnek megfelelően – kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés,
- környezettudatosság (fenntarthatóság),
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek),
- életút-támogató pályaorientáció,
- család, párválasztás,
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés).

3. A Művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén.
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása.
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között.
- Tanulásfejlesztés a művészetek révén.
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevőközpontú gyakorlatokon keresztül.
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészetalapú támogatása iskolai környezetben.

4. A Logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket fel tudnak használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma:

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében
- Játékalapú megközelítések
- Térsejtelmet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes-játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakkjáték alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések

- Kártyajátékok – Lapot kérünk!, Logiccards, Set stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A Digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IKT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár”-habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása során a technológia segítségét is igénybe veszik.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulmódszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma:

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT-alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórák keresztntantervi kapcsolatait fedi le, (a tananyag keresztntantervi részei) az adott tantárgy éves óraszámának kb. 10-30%-át jelenti. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztntantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkézség, a problémamegoldó gondolkodás, a kockázatelemzés, a döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne,
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához,
- (törekedve arra, hogy) minden alprogram egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám).

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangelődés

A Ráhangelődés biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alprogram 20-25 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikációt.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangelődés megvalósítását a nap elején javasoljuk, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor, vagy osztályfőnöki óra keretében, vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” – a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Lehet az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra!

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli Ráhangelődésen, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT-módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelés,
2. a minősítő (szummatív) értékelés,
3. a fejlesztő (formatív) értékelés.

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire további munkáját építheti. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a

tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része

- az önértékelés,
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges!

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

I. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT-órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozásillusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozásillusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető- és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutatóórák szervezése, megtartása.

II. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, az iskola életéről az iskola intézményegység-vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban, a KRÉTA felületén és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

III. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80%-ban** nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ában** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
 - A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások.

- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alaprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alaprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT-módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodunk a tanulók felügyeletéről.

ZÁRADÉK

A Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés–Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény pedagógiai programját az intézmény vezetői által kidolgozott fejezetek alapján összeállította:

Kecskemét, 2024. 09.01.

Homoki Márta
főigazgató

Hatályba lépésének időpontja: 2024. szeptember 1.